

Osobitná správa

Dvojité financovanie z rozpočtu EÚ

Kontrolným systémom chýbajú základné prvky na zmiernenie zvýšeného rizika vyplývajúceho z toho, že model financovania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nie je spojený s nákladmi

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Obsah

	Body
Zhrnutie	I – V
Úvod	01 – 18
Ciele v oblasti súdržnosti podporuje EÚ prostredníctvom viacerých programov financovania	01 – 05
Právny rámec pre dvojité financovanie	06 – 14
Zákaz dvojitého financovania je základnou zásadou rozpočtu EÚ	06 – 07
Model vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa líši od modelov financovania v prípade politiky súdržnosti a NPE	08 – 10
Pri používaní modelu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, môže dôjsť k dvojitému financovaniu, keď sa tie isté výstupy alebo výsledky financujú dvakrát	11 – 14
Zamedzenie dvojitého financovania je spoločná zodpovednosť Komisie a členských štátov	15 – 18
Rozsah auditu a auditorský prístup	19 – 24
Pripomienky	25 – 98
Súčasnú vymedzenie dvojitého financovania nezohľadňuje špecifiká modelov vykonávania, ktoré nie sú spojené s nákladmi	25 – 35
V prípade nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa uplatňuje tradičné, na nákladoch založené vymedzenie dvojitého financovania podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách, aj keď financovanie tohto mechanizmu nie je viazané na náklady	26 – 29
Kombinácia rôznych nástrojov EÚ si vyžaduje dodatočné kontroly na zmiernenie rizika dvojitého financovania	30 – 31
Opatrenia s nulovými nákladmi sa v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti výslovne nestanovujú, čo zvyšuje riziko dvojitého financovania, najmä v prípade reforiem založených na investíciách	32 – 35

Samotné preventívne opatrenia Komisie a členských štátov nestačia na to, aby sa zabránilo dvojitému financovaniu	36 – 59
Usmernenie Komisie bolo vydané neskoro, je stále neúplné a usmerňuje členské štáty ku kontrolám založeným na nákladoch	37 – 43
Opatrenia Komisie vo fáze programovania neboli dostatočné na to, aby sa zabránilo dvojitému financovaniu	44 – 52
Členské štáty sa vyhýbajú kombinácii podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s inými nástrojmi EÚ, aby sa zabránilo dvojitému financovaniu	53 – 54
Zavedenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti viedlo k zvýšenej potrebe koordinácie s cieľom zabrániť dvojitému financovaniu a odhaliť ho	55 – 59
Kontrolné opatrenia členských štátov proti dvojitému financovaniu majú nedostatky	60 – 82
Pri overovaní dvojitého financovania riadiace orgány vychádzajú zo skutočne vynaložených nákladov, pričom sa opierajú najmä o vyhlásenia príjemcov	61 – 68
Roztrieštené prostredie informačných systémov riadenia bráni účinným krížovým kontrolám dvojitého financovania	69 – 71
Systém Arachne sa na odhaľovanie rizika dvojitého financovania v členských štátoch príliš nepoužíva	72 – 77
Obmedzená audítorská činnosť v oblasti dvojitého financovania v členských štátoch	78 – 82
Komisia poskytuje uistenie o neexistencii dvojitého financovania na základe obmedzených dôkazov	83 – 98
Overovanie Komisiou pred uskutočnením platieb nie je osobitne zamerané na odhaľovanie dvojitého financovania	84 – 87
Audity Komisie sa týkajú rizika dvojitého financovania len do určitej miery	88 – 91
Komisia do konca našej práce v teréne nezistila žiadne prípady dvojitého financovania ani neuplatnila zníženie podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pre systémové nedostatky	92 – 93
Komisia zakladá svoje uistenie o neexistencii dvojitého financovania na obmedzených dôkazoch	94 – 98
Záver a odporúčania	99 – 110

Prílohy

Príloha I – Právne ustanovenia o dvojitom financovaní

Príloha II – Štruktúra riadenia a kontroly fondov politiky súdržnosti, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a NPE v členských štátoch a v Komisii

Príloha III – Prístup členských štátov a Komisie k náprave dvojitého financovania fondov politiky súdržnosti, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a NPE

Príloha IV – Príslušné publikácie EDA

Skratky

Slovník

Odpovede Komisie

Harmonogram

Auditorský tím

Zhrnutie

I Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti bol zriadený v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19. Finančná podpora EÚ bola po prvýkrát v značnom rozsahu poskytovaná bez väzby na skutočné náklady a s väčším rizikom dvojitého financovania tých istých výstupov alebo výsledkov. Predpokladalo sa, že Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti umožní efektívne realizovať výsledky a zároveň zjednodušiť finančné riadenie. Zjednodušenie by však nemalo oslabiť ochranu finančných záujmov EÚ a prevencia dvojitého financovania zostáva i naďalej základnou zásadou správneho finančného riadenia finančných prostriedkov EÚ.

II V našom audite sme posúdili, či systémy, ktoré Komisia a členské štáty zriadili na predchádzanie dvojitému financovaniu, jeho odhaľovanie a nápravu medzi Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti na jednej strane a fondmi politiky súdržnosti a Nástrojom na prepájanie Európy na strane druhej, sú dobre navrhnuté a vykonávané. V súvislosti s bezprecedentnými sumami z rôznych nástrojov EÚ na podporu cieľov v oblasti súdržnosti je našim cieľom prispieť k ochrane finančných záujmov EÚ, pokiaľ ide o riziko dvojitého financovania.

III Z nášho auditu celkovo vyplýva, že využívanie nástrojov financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, vedie k vyššiemu riziku dvojitého financovania. Dospeli sme k záveru, že systémy vytvorené a zavedené Komisiou a členskými štátmi zatiaľ nie sú dostatočné na primerané zmiernenie zvýšeného rizika dvojitého financovania z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a zároveň z fondov politiky súdržnosti alebo Nástroja na prepájanie Európy. Vzhľadom na nedostatky v kontrolnom prostredí sa dvojité financovanie dá len ťažko odhaliť.

IV Kontrolným systémom chýbajú základné prvky na zmiernenie zvýšeného rizika dvojitého financovania.

- o Po prvé, vymedzenie dvojitého financovania uvedené v nariadení o rozpočtových pravidlách, ktoré sa uplatňuje v prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, nie je prispôsobené pre modely vykonávania bez spojenia s nákladmi. Komisia zatiaľ dostatočne neobjasnila, aké druhy nákladov by mali byť zvažované alebo ako riešiť riziko, že sa tie isté výstupy alebo výsledky budú vykazovať, a teda i financovať dvakrát. Opatrenia s nulovými nákladmi sa v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti výslovne nestanovujú, čo zvyšuje riziko dvojitého financovania z rozpočtu EÚ.

- Po druhé, Komisia aj členské štáty prijali opatrenia na zabránenie dvojitému financovaniu, ktoré však samy osebe nemôžu byť dostatočné. Usmernenie Komisie, ako sa vyhnúť dvojitému financovaniu, usmerňuje členské štáty ku kontrolám založeným na nákladoch. Boli však vydané neskoro a nešpecifikujú minimálne požiadavky na kontroly. Okrem toho sa ukázalo, že posúdenie doplnkovosti opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je pre Komisiu zložitá, pretože programy súdržnosti na obdobie 2021 – 2027 ešte neboli dokončené a podrobné informácie často neboli k dispozícii. Z posúdenia Komisiou sa vylúčili aj opatrenia s nulovými nákladmi, pri ktorých členské štáty neposkytli odhady nákladov.
- Po tretie, členské štáty, ktorých sa tento audit týkal, vo všeobecnosti vykonávajú overovania dvojitého financovania podľa skutočne vynaložených nákladov. Niektoré z nich zároveň vykonali len obmedzený audit dvojitého financovania. Stav kontrolného prostredia komplikuje najmä roztrieštenosť IT prostredia, v ktorom nie je možné účinne vykonávať krížové kontroly na odhalenie dvojitého financovania, i obmedzené používanie nástroja Arachne alebo iných nástrojov na vyhľadávanie údajov a projektových databáz a problémy s výmenou a porovnávaním údajov.
- Po štvrté, Komisia zakladá uistenie, ktoré je schopná poskytnúť ohľadom neexistencie dvojitého financovania, na obmedzených dôkazoch. Po skončení našej audítorskej práce v teréne Komisia identifikovala prvé dva potenciálne prípady dvojitého financovania v jednom členskom štáte.

V V tejto súvislosti a s ohľadom na nedostatky v oblasti uistenia, o ktorých sme informovali v [osobitnej správe 07/2023](#), odporúčame, aby Komisia:

- prispôbila vymedzenie dvojitého financovania špecifikám modelu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi,
- posilnila kontroly opatrení s nulovými nákladmi,
- objasnila a sprísnila požiadavky na kontrolu dvojitého financovania v rámci programov a nástrojov financovania využívajúcich model financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi,
- posilnila koordináciu medzi programami a nástrojmi financovania,

- o vytvorila a používala integrované a interoperabilné informačné systémy a nástroje na získavanie údajov o všetkých programoch a nástrojoch financovania,
- o lepšie podložila uistenie o neexistencii dvojitého financovania pri používaní financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi.

Úvod

Ciele v oblasti súdržnosti podporuje EÚ prostredníctvom viacerých programov financovania

01 EÚ financuje opatrenia zamerané na posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti medzi členskými štátmi a v rámci nich a na zníženie rozdielov medzi regiónmi¹. Najväčšími programami EÚ, z ktorých sa financujú ciele v oblasti súdržnosti, sú fondy politiky súdržnosti („súdržnosť“), Nástroj na prepájanie Európy (NPE) a Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (RRF).

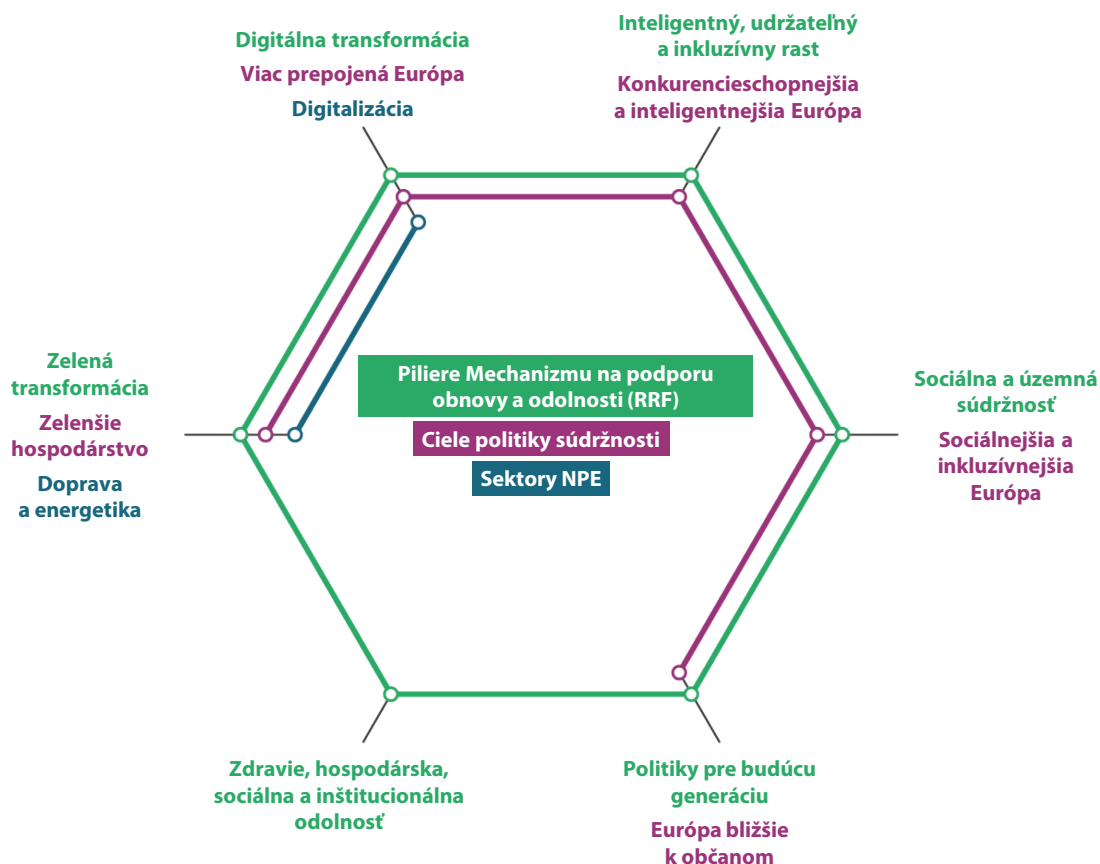
- Hlavnou dlhodobou investičnou politikou EÚ je súdržnosť. Realizuje sa prostredníctvom širokej škály projektov v rámci viacročných partnerských dohôd a programov spolufinancovaných z fondov politiky súdržnosti (Kohézny fond (KF), Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR) a Európsky sociálny fond (ESF) / Európsky sociálny fond plus (ESF+)).
- NPE slúži na investície do transeurópskych sietí v oblasti dopravy, telekomunikácií a energetickej infraštruktúry.
- Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je jednorazový dočasný nástroj zriadený v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19. Poskytuje finančnú podporu na realizáciu reforiem a investícií, ktoré si členské štáty stanovili vo svojich plánoch obnovy a odolnosti, s cieľom riešiť spoločné priority EÚ a osobitné výzvy jednotlivých krajín, ktoré sa určili najmä v súvislosti s európskym semestrom.

02 Hoci všetky tri programy financovania boli navrhnuté na osobitné účely, všetky prispievajú k cieľom v oblasti súdržnosti a podporujú prekrývajúce sa priority financovaním širokej škály projektov v podobných oblastiach politiky (*ilustrácia 1*). Okrem toho sa v príslušných nariadeniach vyzýva na využívanie synergii a koordináciu medzi programami².

¹ Článok 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

² V prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti článok 28 nariadenia (EÚ) 2021/241 (nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti). V prípade súdržnosti článok 5 ods. 3 nariadenia (EÚ) 2021/1060 (nariadenie o spoločných ustanoveniach – NSU). V prípade NPE článok 10 ods. 2 nariadenia (EÚ) 2021/1153 (nariadenie o NPE).

Ilustrácia 1 – Prekrývajúce sa oblasti politiky v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, politiky súdržnosti a NPE

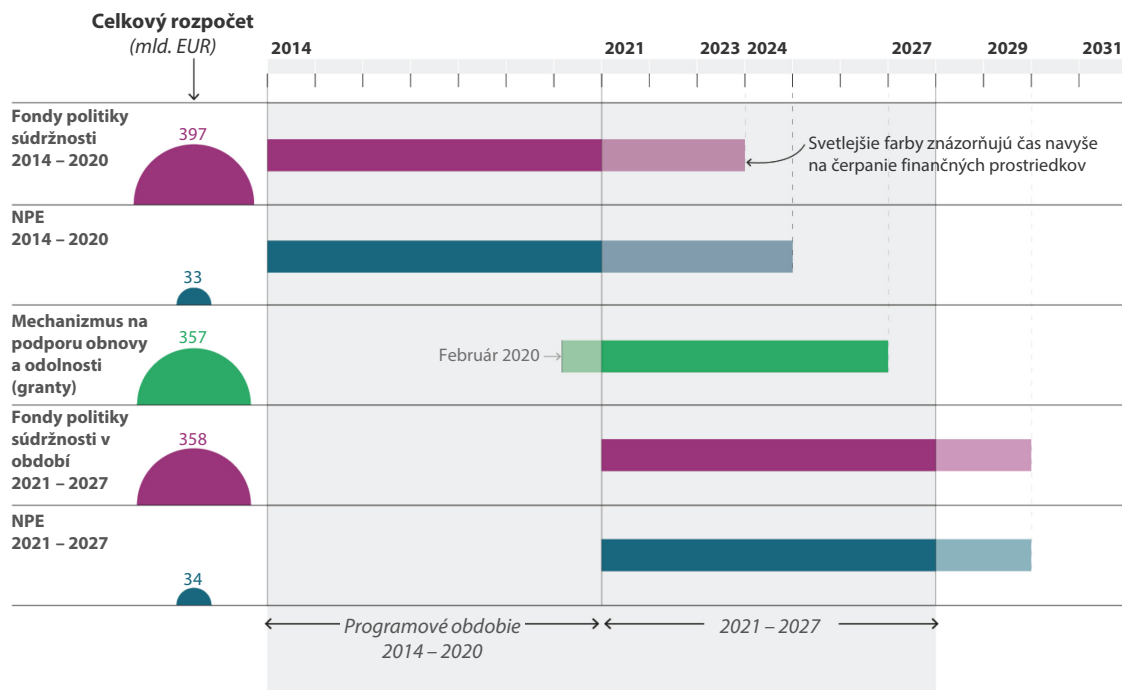
Pozn.: Táto ilustrácia je len zjednodušené znázornenie na ilustračné účely.

Zdroj: EDA.

03 EÚ financuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti sumou 648 mld. EUR, z čoho až 629 mld. EUR si požičia na kapitálových trhoch. Až 357 mld. EUR je k dispozícii členským štátom vo forme nenávratných grantov. Túto sumu dopĺňa suma 358 mld. EUR z fondov politiky súdržnosti a 34 mld. EUR z NPE, ktoré sú súčasťou dlhodobého rozpočtu EÚ na obdobie 2021 – 2027 („viacročný finančný rámec“).

04 Obdobie oprávnenosti na podporu z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré trvá od februára 2020 do augusta 2026, sa z veľkej časti zhoduje s obdobím pre programy súdržnosti na roky 2021 – 2027 a NPE, ako aj s poslednými rokmi obdobia 2014 – 2020 (*ilustrácia 2*).

Ilustrácia 2 – Rozpočtové prostriedky a obdobia oprávnenosti na podporu z fondov politiky súdržnosti, NPE a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

Poznámka: Táto ilustrácia je len zjednodušené znázornenie na ilustračné účely. Údaje o súdržnosti zahŕňajú sumy vopred pridelené členským štátom a programu REACT-EÚ (na roky 2014 – 2020) a nezahŕňajú sumy prevedené do nástroja NPE. Údaje za NPE zahŕňajú príspevok z Kohézneho fondu a z vojenskej mobility (na obdobie 2021 – 2027). Obdobie oprávnenosti Nástroja na prepájanie Európy sa vzťahuje na NPE – Doprava, NPE – Energetika a NPE – Digitalizácia nemajú vopred stanovenú lehotu na čerpanie finančných prostriedkov.

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

05 Finančné prostredie EÚ sa v priebehu rokov vyvíjalo a pribúdali nové nástroje, niektoré aj mimo rozpočtu, čo viedlo k vzniku nesúrodnej konštrukcie. Do tejto plejády fondov pribudol aj Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti financovaný najmä prostredníctvom nástroja [NextGenerationEU](#).³

³ [Osobitná správa 05/2023](#): Finančné prostredie EÚ – Nesúrodá konštrukcia vyžadujúca si ďalšie zjednodušenie a systém vyvodzovania zodpovednosti, body I – II, 18 a 20.

Právny rámec pre dvojité financovanie

Zákaz dvojitého financovania je základnou zásadou rozpočtu EÚ

06 Zabránenie dvojitému financovaniu je základnou zásadou ochrany finančných záujmov EÚ⁴. Neexistencia dvojitého financovania je zároveň predpokladom správneho finančného riadenia rozpočtu EÚ⁵.

07 V nariadení o rozpočtových pravidlách⁶ sa zakazuje dvojité financovanie grantov priamo riadených Komisiou. Túto povinnosť pripomínajú odvetvové nariadenia, ktorými sa zriaďujú fondy politiky súdržnosti, NPE a Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti. Kombinácia financovania z rôznych programov EÚ je povolená len za predpokladu, že nedôjde k úhrade tých istých nákladov z viacerých zdrojov EÚ. Takéto ustanovenia pre nepriame riadenie neexistujú. Príslušné právne ustanovenia sú uvedené v *prílohe I*.

Model vykonávania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa líši od modelov financovania v prípade politiky súdržnosti a NPE

08 V rámci financovania politiky súdržnosti a NPE Komisia vypláca finančné prostriedky EÚ najmä prostredníctvom úhrady skutočne vynaložených oprávnených nákladov na projekt, niekedy s využitím zjednodušených možností vykazovania nákladov alebo v zriedkavých prípadoch s využitím financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, pri ktorom sa financovanie EÚ spája priamo s dosiahnutím vopred stanovených výsledkov alebo podmienok⁷. Platby členským štátom z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sú, naopak, založené výlučne na financovaní, ktoré nie je spojené s nákladmi, a vyplácajú sa po uspokojivom splnení mílnikov a cieľov v oblasti investícií a reforiem, ktoré si členské štáty stanovili vo svojich plánoch obnovy

⁴ Článok 1 nariadenia Rady (ES, Euratom) 2988/95 o ochrane finančných záujmov Európskych spoločenstiev.

⁵ Odôvodnenie 130 a články 36 a 63 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

⁶ Článok 191 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

⁷ Článok 125 ods. 1 nariadenia (EÚ, Euratom) 2018/1046 (nariadenie o rozpočtových pravidlách). *Osobitná správa 24/2021*: Financovanie založené na výkonnosti v rámci politiky súdržnosti: cenné ambície, ale v období 2014 – 2020 pretrvávali prekážky, body 06, 90, 93 a 100 – 101. V tejto súvislosti poznamenávame, že spôsob vykonávania modelu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, v rámci politiky súdržnosti sa líši od spôsobu implementácie v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

a odolnosti⁸. Očakávalo sa, že financovanie bez spojenia s nákladmi umožní Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti efektívne dosahovať výsledky a zjednoduší finančné riadenie⁹.

09 Na získanie plnej výšky pridelených grantov museli členské štáty vo svojich plánoch obnovy a odolnosti, ktoré posúdila Komisia, predložiť odhady nákladov na plánované reformy a investície¹⁰. Na tomto základe Rada prijala rozhodnutie o pridelení finančného príspevku každému členskému štátu¹¹. Vypĺacanie prostriedkov členským štátom však nie je spojené ani s odhadovanými nákladmi na opatrenia Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ani so skutočnými nákladmi, ktoré vznikli konečným príjemcom¹². Harmonogram platieb a výška jednotlivých platieb sú výsledkom rokovaní s jednotlivými členskými štátmi, ktoré zohľadňujú podiel míľnikov a cieľov, ako aj ich relatívny význam¹³. Členské štáty musia odôvodniť uspokojivé plnenie míľnikov a cieľov súvisiacich s platbou, ale k žiadosti o platbu nemusia ako odôvodnenie predložiť dôkazy o vzniknutých nákladoch a Komisia tieto náklady nekontroluje¹⁴.

10 Na poskytovanie podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti konečným príjemcom nemusia členské štáty využívať financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi. Môžu sa rozhodnúť pre akúkoľvek formu finančného príspevku vrátane úhrady skutočne vynaložených nákladov.

⁸ Článok 24 ods. 3 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

⁹ Odôvodnenia 18, 44 a 51 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

¹⁰ Článok 11, článok 18 ods. 4 písm. k) a článok 19 ods. 3 písm. i) nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

¹¹ Tamže, článok 20.

¹² Preskúmanie 01/2023, rámček 10.

¹³ Osobitná správa 21/2022: Posúdenie národných plánov obnovy a odolnosti Komisiou – Celkovo primerané, ale riziká pri vykonávaní pretrvávajú, body 73 – 76.

¹⁴ Článok 180 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách. Odôvodnenie 18 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

Pri používaní modelu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, môže dôjsť k dvojitému financovaniu, keď sa tie isté výstupy alebo výsledky financujú dvakrát

11 V našom [preskúmaní z roku 2023](#) sme poukázali na to, že dosiahnuté výsledky sa môžu vykazovať dvakrát, keďže jednu operáciu možno financovať v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a politiky súdržnosti¹⁵. Predovšetkým neexistuje žiadna právna požiadavka, ktorá by zabezpečila, aby sa údaje o výkonnosti nezverejňovali dvakrát.

12 V politike súdržnosti, kde sú platby zvyčajne založené na úhrade vzniknutých oprávnených nákladov, je dvojité vykazovanie tých istých výstupov alebo výsledkov otázkou monitorovania výkonnosti, ale nie je nevyhnutne spojené s dvojitým financovaním.

13 Naopak, ak sa používa model financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, ako je to v prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, vykazovanie tých istých výstupov/výsledkov dvakrát môže tiež viesť k dvojitému financovaniu. Platby z rozpočtu EÚ realizované v rámci financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, sa môžu vykonávať na základe splnenia rôznych typov ukazovateľov výkonnosti (výstupov/výsledkov alebo míľnikov/cieľov). Tieto ukazovatele sa však vzťahujú na činnosti, v súvislosti s ktorými došlo k vzniku nákladov. Použitie ukazovateľov ako základu pre platbu môže viesť k dvojitému financovaniu buď preto, že náklady už boli uhradené, alebo preto, že sú vykázané dvakrát v rámci rôznych nástrojov EÚ využívajúcich financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi. V zásade teda môže dôjsť k dvojitému financovaniu, keď sa tie isté príslušné náklady na opatrenie financujú dvakrát a/alebo keď sa tie isté výstupy/výsledky vykazujú, a teda financujú dvakrát.

14 Riziko dvojitého financovania má v dôsledku toho nákladový aj výkonnostný rozmer. Tak by to bolo napríklad v prípade, keď sa výstavba 10 veterných turbín financuje v rámci politiky súdržnosti a zároveň je výstavba tých istých veterných turbín cieľom v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

¹⁵ [Preskúmanie 01/2023](#), bod 83.

Zamedzenie dvojitého financovania je spoločná zodpovednosť Komisie a členských štátov

15 Fondy politiky súdržnosti, NPE a Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti sa využívajú nielen súbežne, ale zároveň aj v rámci rôznych spôsobov riadenia zo strany Komisie a mnohých vnútroštátnych a regionálnych správnych orgánov. Výsledkom sú viacvrstvové a čiastočne sa prekrývajúce riadiace a kontrolné štruktúry:

- o Fondy politiky súdržnosti sa využívajú v rámci zdieľaného riadenia, pričom Komisia schvaľuje programy a dohliada na ich vykonávanie, zatiaľ čo členské štáty alebo regióny sú zodpovedné za každodennú prevádzku vrátane zamedzenia dvojitého financovania¹⁶.
- o Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti sa využíva pod priamym riadením Komisie, pričom členské štáty sú prijímateľmi pomoci a sú zodpovedné za realizáciu investícií a reforiem v rámci svojich plánov obnovy a odolnosti. Hlavnú zodpovednosť za ochranu finančných záujmov EÚ vrátane prevencie, odhaľovania a nápravy dvojitého financovania nesú členské štáty¹⁷. Môžu pri tom využívať svoje existujúce vnútroštátne systémy rozpočtového riadenia.
- o V prípade NPE je to inak, pretože Komisia ho riadi priamo a musí aj sama predchádzať nezrovnalostiam, odhaľovať ich a naprávať. To sa týka aj dvojitého financovania¹⁸. Členské štáty musia všetky žiadosti predložené Komisii potvrdiť¹⁹.

16 Konečnú zodpovednosť za plnenie rozpočtu EÚ pri priamom aj zdieľanom riadení nesie stále Komisia²⁰. Predovšetkým musí zabezpečiť účinnú ochranu finančných záujmov EÚ a získať od členských štátov dostatočné záruky o dodržiavaní pravidiel EÚ i vnútroštátnych pravidiel²¹.

¹⁶ Článok 69 ods. 1 a 2 NSU.

¹⁷ Článok 22 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

¹⁸ Odôvodnenia 51 a 57 a článok 13 nariadenia o NPE.

¹⁹ Tamže, článok 11 ods. 6.

²⁰ Článok 317 ZFEÚ. Článok 56 a článok 62 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

²¹ Odôvodnenie 54 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Odôvodnenie 55 NSU. Preskúmanie 01/2023, bod 107.

17 V praxi musí Komisia v prípade fondov politiky súdržnosti aj Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti posúdiť komplementárnosť medzi fondmi EÚ a prostredníctvom auditov overiť, či členské štáty majú zavedené primerané systémy, a prijať nápravné opatrenia v prípade, že si neplnia svoje povinnosti v oblasti prevencie, odhaľovania a nápravy dvojitého financovania a iných nezrovnalostí. V prípade potreby môže znížiť podporu a vymáhať neoprávnene vyplatené sumy²².

18 Podrobnejšie informácie o úlohách a zodpovednosti jednotlivých aktérov v prípade fondov politiky súdržnosti, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a NPE sú uvedené v *prílohe II*. Prístup na nápravu prípadov a systémových nedostatkov súvisiacich s dvojitým financovaním prijatý na úrovni Komisie a členských štátov je uvedený v *prílohe III*.

²² Článok 11 ods. 1 písm. b), článok 22 ods. 3 písm. a), články 70, 97 a 104 NSU. Článok 19 ods. 3 písm. j) a článok 22 ods. 5 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

Rozsah auditu a audítorský prístup

19 V súvislosti s bezprecedentným objemom financovania z rôznych nástrojov EÚ na podporu cieľov v oblasti súdržnosti a vôbec prvým prípadom, keď boli členskými štátmi EÚ vyplatené finančné prostriedky v značnom rozsahu bez väzby na skutočné náklady, bolo cieľom nášho auditu prispieť k ochrane finančných záujmov EÚ, pokiaľ ide o dvojité financovanie. Audit sa týkal návrhu a zavedenia systémov vytvorených Komisiou a členskými štátmi na predchádzanie, odhaľovanie a nápravu dvojitého financovania, ale nebol zameraný na zisťovanie jednotlivých prípadov dvojitého financovania. Konkrétne sme preskúmali:

- o či právny rámec jasne vymedzoval koncept dvojitého financovania v prípade modelu financovania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré nie je spojené s nákladmi,
- o či Komisia a členské štáty navrhli a zaviedli dostatočné opatrenia, aby zabránili riziku dvojitého financovania,
- o či vybrané členské štáty navrhli a zaviedli primerané opatrenia na zisťovanie a nápravu dvojitého financovania,
- o či Komisia mala zavedené spoľahlivé systémy na zabezpečenie primeraného uistenia o neexistencii dvojitého financovania.

20 Naša audítorská práca sa týkala finančných prostriedkov politiky súdržnosti (KF, EFRR a ESF/ESF+) a NPE v obdobiach 2014 – 2020 a 2021 – 2027. V prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sme preskúmali programovanie a implementáciu grantovej zložky do februára 2024. Hlavnými kontrolovanými subjektmi boli Komisia a vybrané členské štáty. V rámci auditu sme neskúmali riziko dvojitého financovania z vnútroštátnych prostriedkov.

21 Preskúmali sme právny rámec a usmernenia Komisie a uskutočnili rozhovory so zamestnancami Komisie a orgánmi členských štátov, ktoré implementujú fondy politiky súdržnosti, NPE a Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti. Analyzovali sme aj odpovede vybraných členských štátov a podporné dôkazy, ktoré sme získali z odpovedí na náš audítorský dotazník určený orgánom, ktoré vykonávajú:

- o plány obnovy a odolnosti a vybrané operačné programy (OP) v oblasti súdržnosti v Česku, Francúzsku a Taliansku,
- o plány obnovy a odolnosti na Malte, v Rakúsku, Portugalsku a na Slovensku.

22 V prvej skupine členských štátov sme na kontroly na mieste vybrali 14 projektov v šiestich operačných programoch v rámci KF, EFRR a ESF v období 2014 – 2020, ako aj 16 míľnikov a cieľov z plánov obnovy a odolnosti, ktoré súvisia s 15 reformami a investíciami. V druhej skupine sme vykonali administratívnu kontrolu 13 míľnikov a cieľov súvisiacich s 13 opatreniami. Preskúmali sme preventívne opatrenia vnútroštátnych orgánov, overovanie zo strany riadiacich orgánov a audity týkajúce sa rizika dvojitého financovania vrátane testovania kontrolných nástrojov a IT nástrojov. Všetkých sedem členských štátov sme vybrali na základe kritérií, ako je pokrok v realizácii plánov obnovy a odolnosti, národná alebo regionálna štruktúra operačných programov v oblasti súdržnosti, využívanie informačných systémov, geografická vyváženosť, veľkosť, minulé audity EDA a projekty, míľniky a ciele, pri ktorých sme identifikovali potenciálne riziko dvojitého financovania. Uskutočnili sme aj konzultácie s gréckymi orgánmi o ich informačných systémoch na riadenie fondov EÚ.

23 Preskúmali sme takisto kontroly a audity Komisie zamerané na odhalenie dvojitého financovania, a to formou testovania kontrol v prípade vybraných operačných programov v oblasti súdržnosti a míľnikov a cieľov plánu obnovy a odolnosti, ako aj v šiestich projektoch v rámci NPE, pri ktorých existuje riziko dvojitého financovania z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

24 V neposlednom rade sa táto správa opiera aj o ďalšie výročné a osobitné správy, preskúmania a stanoviská, ktoré sme uverejnili ([príloha IV](#)).

Pripomienky

Súčasnú vymedzenie dvojitého financovania nezohľadňuje špecifiká modelov vykonávania, ktoré nie sú spojené s nákladmi

25 V tejto časti skúmame, či právny rámec, ktorý vymedzuje pojem dvojitého financovania, je jasný, konzistentný a komplexný v kontexte programov a nástrojov financovania EÚ s rôznymi modelmi vykonávania: v prípade fondov politiky súdržnosti a NPE sa využíva najmä model vykonávania založený na nákladoch, zatiaľ čo v prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa finančné prostriedky vyplácajú bez spojenia s nákladmi (body **08 – 10**).

V prípade nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa uplatňuje tradičné, na nákladoch založené vymedzenie dvojitého financovania podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách, aj keď financovanie tohto mechanizmu nie je viazané na náklady

26 V nariadení o rozpočtových pravidlách sa pojem dvojitého financovania vymedzuje v spojení s nákladmi, pričom sa zakazuje, aby sa z rozpočtu EÚ financovali tie isté náklady dvakrát²³. Toto vymedzenie poskytuje dobrý základ v prípade programov financovania založených na nákladoch. V prípade nástrojov založených na financovaní, ktoré nie je spojené s nákladmi, sa v nariadení o rozpočtových pravidlách uvádza, že pravidlá o zákaze dvojitého financovania sa neuplatňujú²⁴, čím sa upúšťa od povinnosti overovať dvojité financovanie podľa nákladov, ale bez ďalšieho vysvetlenia.

27 V nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa uvádza rovnaké vymedzenie dvojitého financovania založené na nákladoch, hoci vyplatené prostriedky z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nie sú náhradou vzniknutých oprávnených nákladov, ale odmenou za uspokojivé splnenie míľnikov a cieľov. Neexistencia dvojitého financovania z hľadiska nákladov znamená, že tie isté náklady na reformy a investície sa nesmú podporovať aj z iných fondov EÚ²⁵.

²³ Článok 188 a článok 191 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách.

²⁴ Článok 180 ods. 3 písm. a) nariadenia o rozpočtových pravidlách.

²⁵ Článok 9 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

28 V nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa však nešpecifikuje koncepcia dvojitého financovania v rámci modelu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, uplatňovaného v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, najmä jeho rozmer výkonnosti, t. j. riziko, že tie isté výstupy alebo výsledky sa budú financovať dvakrát (body 13 – 14), ani to, aké druhy nákladov by sa mali považovať za dvojité financovanie. Podľa technického usmernenia Komisie môže zamedzenie dvojitého financovania z hľadiska nákladov v súvislosti s Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti znamenať:

- o *ex ante* odhadované náklady na reformy a investície v pláne obnovy a odolnosti nie sú hrazené z iných fondov EÚ (na úrovni členských štátov),
- o náklady skutočne vynaložené na dosiahnutie výsledkov opatrení financovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti nie sú hrazené z iných fondov EÚ (na úrovni konečného príjemcu). V technickom usmernení sa však neuvádza, či sa pojem „výsledky“ vzťahuje na plnenie míľnikov a cieľov.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti sa nevzťahuje ani na povinné národné spolufinancovanie iných fondov EÚ²⁶.

29 Tento nedostatočný súlad medzi ustanoveniami o dvojitom financovaní v nariadení o rozpočtových pravidlách, nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a usmerneniach Komisie má významné dôsledky pre členské štáty z hľadiska určenia, čo predstavuje dvojité financovanie, ako aj z hľadiska vytvorenia účinných systémov kontroly Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Keďže členské štáty stále nemajú jasno v tom, ako vykladať ustanovenie o dvojitom financovaní z nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, existujú aj určité nejasnosti v tom, aké kontroly by toto riziko účinne riešili. V každom prípade overenie, či sa náklady skutočne vynaložené na splnenie míľnikov a cieľov plánov obnovy a odolnosti nehradia z iných fondov EÚ, je však možné len na úrovni konečných príjemcov. Bez toho, aby sa uskutočnilo overenie, nemožno vylúčiť dvojité financovanie, pretože zdrojom financovania konkrétnych výstupov a výsledkov môže byť Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, ale zároveň aj iné nástroje EÚ.

²⁶ SWD(2021) 12, s. 42.

Kombinácia rôznych nástrojov EÚ si vyžaduje dodatočné kontroly na zmiernenie rizika dvojitého financovania

30 Už sme uviedli, že v praxi majú členské štáty pre investície plánované z rozpočtu EÚ jeden súbor projektov²⁷. Keďže z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa vo veľkej miere podporujú rovnaké alebo podobné typy investícií ako v rámci politiky súdržnosti a NPE, investície pôvodne plánované v rámci programov financovania sa môžu presunúť do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

31 Riziko dvojitého financovania sa zvyšuje, keď sa tie isté investície môžu financovať z rôznych nástrojov EÚ. Fondy politiky súdržnosti, NPE a Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti umožňujú kombináciu zdrojov financovania EÚ za predpokladu, že nedochádza k dvojitému financovaniu. Takéto kombinácie sú možné na rôznych úrovniach v závislosti od nástroja:

- politika súdržnosti – na tú istú operáciu (projekt, zmluvu, opatrenie alebo skupinu projektov),
- NPE – v rámci toho istého globálneho projektu, ale nie v prípade jednotlivých projektov, keďže pravidlá oprávnenosti umožňujú len výber takých projektov, kde jediným zdrojom financovania z EÚ je NPE,
- Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti – v rámci toho istého opatrenia plánu obnovy a odolnosti. Existuje však neistota, či je to možné aj v prípade toho istého individuálneho projektu, keďže v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa pojmy „projekt“ a „opatrenie“ používajú zameniteľne.

Možnosť kombinovať financovanie EÚ na rôznych úrovniach ešte väčšmi komplikuje úsilie členských štátov účinne zmierniť riziko dvojitého financovania.

Opatrenia s nulovými nákladmi sa v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti výslovne nestanovujú, čo zvyšuje riziko dvojitého financovania, najmä v prípade reforiem založených na investíciách

32 Model financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, umožňuje oddeliť sumu poskytnutých finančných prostriedkov od vzniknutých nákladov. Z právneho hľadiska je však Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti nástrojom financovania, ktorý predpokladá existenciu nákladov na reformy a investície počas implementácie. V nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa vyžadovalo, aby členské

²⁷ Preskúmanie 01/2023, bod 5.

štáty zdôvodnili odhadované celkové náklady na opatrenia uvedené v ich plánoch obnovy a odolnosti²⁸. V nariadení sa však neuvádza, že určité opatrenia môžu mať nulové odhadované náklady. Okrem toho sa v povinnosti členských štátov zhromažďovať údaje o vykonávaní reforiem a investícií na účely auditu a kontroly nerozlišuje medzi opatreniami s nákladmi a bez nákladov²⁹. Možnosť zahrnúť do plánov obnovy a odolnosti opatrenia bez odhadovaných nákladov bola stanovená v roku 2021 v usmernení Komisie³⁰.

33 Vo fáze prípravy plánu obnovy a odolnosti členské štáty po dohode s Komisiou považovali niektoré opatrenia za opatrenia s nulovými nákladmi³¹ a neuviedli pri nich odhadované náklady. Z našej analýzy vyplýva, že približne 75 % reformných opatrení v plánoch obnovy a odolnosti je bez odhadu *ex ante* nákladov. Zároveň sme zistili prípady, keď členské štáty považovali v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti za opatrenia s nulovými nákladmi reformy, ktorých základom boli významné investície so značnými súvisiacimi nákladmi (**rámček 1**).

Rámček 1

Reforma plánu obnovy a odolnosti s podkladovými investíciami sa napriek značným nákladom považovala za reformu s nulovými nákladmi: príklad z Malty

V maltskom pláne obnovy a odolnosti reforma s názvom Podpora práce na diaľku vo verejnej službe zahŕňa cieľ „sprevádzkovanie 15 kancelárskych zariadení, ktoré umožňujú prácu na diaľku pre úradníkov vo verejnej službe na všetkých maltských ostrovoch“. Toto opatrenie sa považovalo za opatrenie s nulovými nákladmi, pretože Malta nepredložila žiadne odhady nákladov. Reforma si však vyžadovala sprevádzkovanie najmenej 140 pracovných staníc, čo je podkladová investícia, ktorá znamenala konkrétne, významné a ľahko merateľné náklady. Podľa maltských orgánov boli tieto pracoviská financované z vnútroštátnych prostriedkov.

Podobný prípad sme našli aj v Rakúsku.

²⁸ Článok 18 ods. 4 písm. k) nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

²⁹ Článok 22 ods. 2 písm. d bod iv) nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

³⁰ SWD(2021) 12, s. 14.

³¹ Výročná správa za rok 2022, bod 11.29.

34 Komisia však tvrdí, že opatrenia s nulovými nákladmi nemôžu byť zo svojej podstaty financované dvakrát, keďže prostredníctvom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa neuhrádzajú žiadne náklady na ich realizáciu, ktoré sa plne financujú z iných zdrojov. Komisia tento názor prvýkrát oznámila v roku 2023 v reakcii na konkrétny prípad, o ktorom sme informovali vo výročnej správe za rok 2022³². Podľa Komisie môže dôjsť k dvojitému financovaniu len v súvislosti s opatrením Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, na ktoré členský štát poskytol odhadované náklady.

35 Ako sme však už skôr upozornili, opatrenia s nulovými nákladmi nevyklučujú možnosť dvojitého financovania, keďže vyplácanie prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti závisí od plnenia míľnikov a cieľov v prípade opatrení s odhadovanými nákladmi alebo bez nich. To bol kontext konkrétneho prípadu dvojitého financovania, ktorý sme prezentovali v súvislosti s opatrením s nulovými nákladmi v našej výročnej správe za rok 2022³³. Plnením míľnikov a cieľov v prípade opatrení s nulovými odhadovanými nákladmi sa v praxi uľahčuje uvoľnenie platieb členským štátom. Naopak, nesplnenie týchto míľnikov a cieľov vedie k zníženiu príslušných platieb. Vzhľadom na povahu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti môže k dvojitému financovaniu dochádzať vtedy, ak sa tie isté výstupy alebo výsledky financujú dvakrát, a to z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a z iných nástrojov EÚ. Členské štáty ani Komisia však v prípade opatrení s nulovými nákladmi nevykonali žiadne kontroly dvojitého financovania. Preto je riziko dvojitého financovania v prípade opatrení s nulovými nákladmi v skutočnosti vyššie ako v prípade opatrení s odhadovanými nákladmi.

Samotné preventívne opatrenia Komisie a členských štátov nestačia na to, aby sa zabránilo dvojitému financovaniu

36 Komisia aj členské štáty sú zodpovedné za zavedenie a účinné využívanie systémov, ktoré poskytujú primeranú istotu, pokiaľ ide o predchádzanie, odhaľovanie a nápravu dvojitého financovania (body 06 a 07). V tejto časti posudzujeme opatrenia prijaté Komisiou a členskými štátmi na zabránenie dvojitému financovaniu.

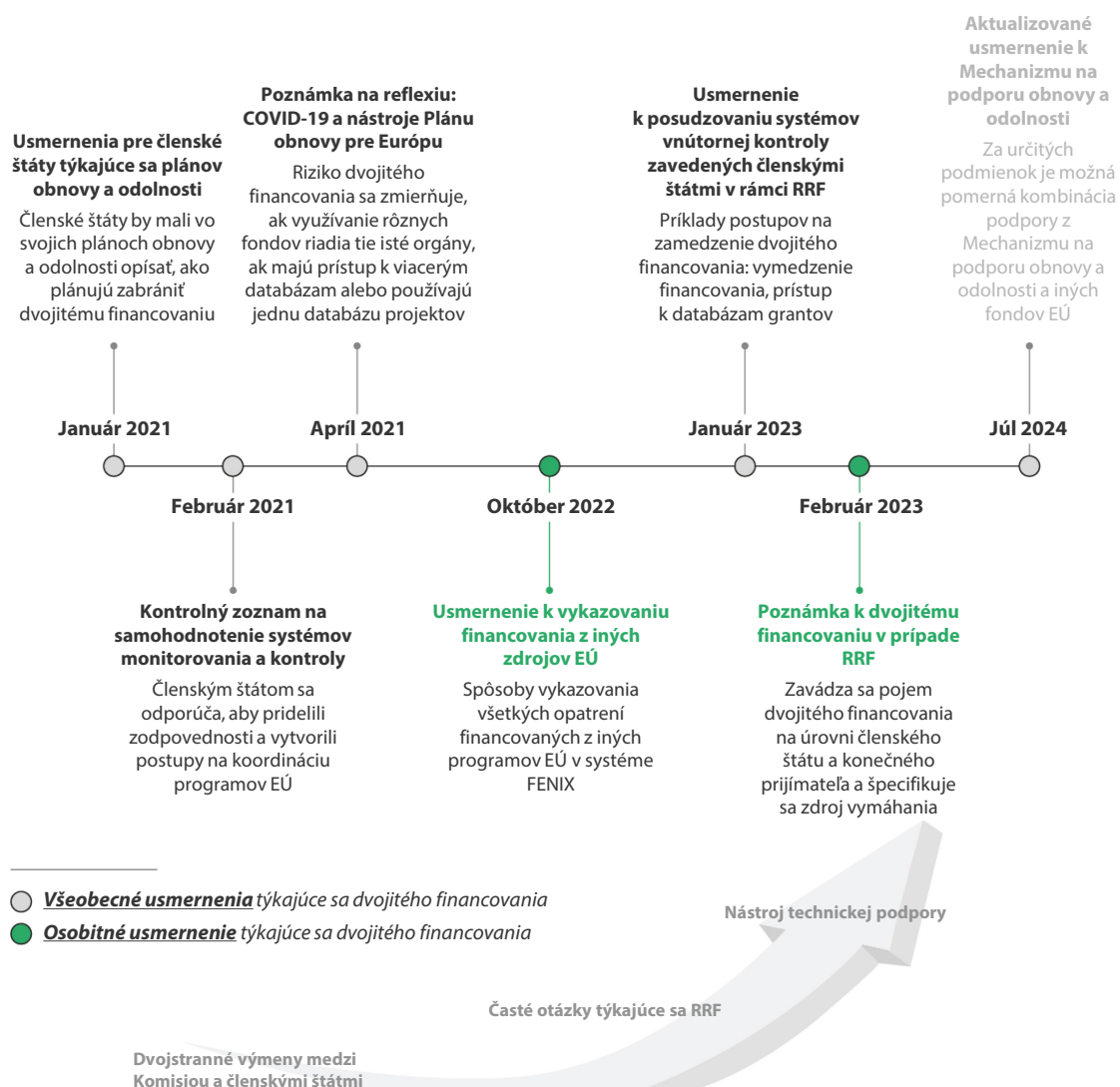
³² Výročná správa za rok 2022, odpovede Komisie na kapitolu 11, s. 449 a 454.

³³ Výročná správa za rok 2022, body 11.29 – 11.30.

Usmernenie Komisie bolo vydané neskoro, je stále neúplné a usmerňuje členské štáty ku kontrolám založeným na nákladoch

37 Všeobecné usmernenie Komisie v súvislosti s dvojším financovaním v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je k dispozícii od roku 2021. Komisia však svoje prvé osobitné technické usmernenia o dvojšom financovaní poskytla členským štátom až v septembri 2022 a dokončila ich vo februári 2023. V tejto fáze už všetky členské štáty predložili Komisii svoje plány obnovy a odolnosti, 25 z 27 plánov Rada schválila a uskutočnilo sa osem platieb (nad rámec predbežného financovania). Posledné usmernenie uverejnila v júli 2024³⁴ (*Ilustrácia 3*).

Ilustrácia 3 – Časová os usmernení poskytnutých Komisiou

Zdroj: EDA na základe usmernení Komisie.

³⁴ C/2024/4618.

38 V týchto osobitných technických usmerneniach k dvojitému financovaniu Komisia uznala praktické ťažkosti členských štátov pri zamedzení dvojitého financovania pri uplatňovaní modelu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, a spresnila, že dvojité financovanie môže nastať na dvoch úrovniach:

- o na úrovni členských štátov, keď podpora z iných fondov EÚ pokrýva náklady zahrnuté do odhadovaných nákladov na opatrenia plánu obnovy a odolnosti,
- o na úrovni konečného príjemcu, ak sa náklady vynaložené na dosiahnutie výsledkov opatrenia financovaného v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti hradia z iných programov EÚ, t. j. konečný príjemca dostáva podporu na pokrytie tých istých nákladov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti aj z iných fondov EÚ, za čo v prvom rade zodpovedá členský štát.

39 Nariadenie o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti umožňuje členským štátom spoliehať sa na svoje vnútroštátne kontrolné systémy³⁵. Komisia vo svojom technickom usmernení z januára 2023 uviedla príklady postupov, ako sa vyhnúť dvojitému financovaniu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Neurčila však minimálne požiadavky na systémy, ktoré by umožnili účinnú kontrolu dvojitého financovania v súčasnom kontexte financovania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré nie je spojené s nákladmi.

40 Už skôr sme zdôraznili, že zjednodušenie nesmie byť na úkor zodpovednosti³⁶. Z 26 orgánov v siedmich členských štátoch, ktorých sa tento audit týkal, 15 považovalo usmernenie a pomoc Komisie za nie úplne dostatočné, 16 sa vyjadrilo, že usmernenie nebolo ľahko uplatniteľné, a 18 sa domnievalo, že prišlo neskoro.

41 V októbri 2022 Komisia vydala ďalšie osobitné technické usmernenie týkajúce sa povinnosti členských štátov dvakrát ročne nahlasovať do systému FENIX, nástroja na podávanie správ pre potreby Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, opatrenia plánu obnovy a odolnosti, na ktoré dostávajú alebo dostali podporu z iných zdrojov EÚ³⁷. Okrem všeobecných a osobitných usmernení Komisia tiež vytvorila platformu na časté otázky, usporiadala [stretnutia expertných skupín](#) a uskutočnila

³⁵ Článok 22 ods. 1 [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#).

³⁶ [Preskúmanie 05/2018: Zjednodušenie plnenia politiky súdržnosti po roku 2020](#) (Informačný dokument), bod 38.

³⁷ Články 27 a 28 [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#). Článok 1.12 prevádzkových opatrení.

dvojstranné výmeny s jednotlivými členskými štátmi. Príležitostne Komisia vydala aj odporúčania k auditu, teda v podstate usmernenia k technickým otázkam, ktoré mali byť k dispozícii *ex ante*. Objasňovanie technických otázok na bilaterálnej úrovni predstavuje riziko, že členské štáty nedostanú rovnaké informácie.

42 Komisia pri svojich dvojstranných výmenách ďalej smerovala členské štáty k tradičným kontrolám založeným na nákladoch, v prípade potreby na úrovni jednotlivých nákladových položiek vrátane účtov príjemcov (**rámček 2**). Hoci sú tieto kontroly nevyhnutné na overenie toho, či boli náklady skutočne vynaložené na plnenie míľnikov a cieľov plánu obnovy a odolnosti nie sú hradené z iných fondov EÚ (bod 29), obmedzujú zníženie administratívnej záťaže a nákladov na kontroly, ktoré boli jedným z očakávaných prínosov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Ide o príklad protichodných priorít medzi znižovaním administratívnej záťaže na jednej strane a poskytovaním istoty prostredníctvom kontroly a auditu na strane druhej.

Rámček 2

Usmernenia Komisie, aby členské štáty používali nákladovo orientované systémy kontroly: príklady z Rakúska a Česka

V júli 2023 si rakúske orgány chceli vyjasniť, či by pomerné rozdelenie nákladov na projekt medzi Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a iné programy EÚ, s podporou nepresahujúcou 100 % odhadovaných celkových nákladov, splnilo požiadavku „neexistencie dvojitého financovania“ v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Počas dvojstranných výmen Komisia vysvetlila, že nie, a odporučila rozdeliť projekt na jasne oddeliteľné prvky, ktoré by sa mohli financovať z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti alebo z iných programov EÚ, ale nie z oboch. Usmernenie Komisie z júla 2024 však za určitých podmienok umožňuje pomernú kombináciu podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ.

V Česku audítori Komisie neboli schopní dospieť k záveru, že nedošlo k dvojitému financovaniu v prípade 17 škôl, ktoré získali finančné prostriedky z ESF na projekty využívajúce zjednodušené možnosti nákladov pri nákupe zariadení IKT a zároveň boli konečnými príjemcami podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Odporučili, aby sa v budúcnosti do projektov so zjednodušeným vykazovaním nákladov zahrnuli analytické kontroly účtovníctva konečných príjemcov.

43 Niekoľko členských štátov požiadalo o individuálne prispôbenú technickú podporu z Nástroja technickej podpory, lebo chceli posilniť svoje systémy kontroly plánu obnovy a odolnosti z hľadiska dvojitého financovania, čo poukazuje na potrebu ďalšieho usmernenia a pomoci. Takéto projekty realizovalo trinásť členských štátov s celkovým rozpočtom 6,3 mil. EUR.

Opatrenia Komisie vo fáze programovania neboli dostatočné na to, aby sa zabránilo dvojitému financovaniu

Pri posúdení doplnkovosti v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti vychádzala Komisia z obmedzených informácií

44 Investície financované z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a fondov politiky súdržnosti sa musia plánovať a realizovať tak, aby sa tieto dva nástroje navzájom dopĺňali, a nie duplikovali³⁸. Doplnkovosť v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti znamená, že na reformy a investície možno získať podporu aj z iných programov a nástrojov Únie za predpokladu, že sa takáto podpora nevzťahuje na rovnaké náklady³⁹. Doplnkovosť teda znamená možnosť kombinovať finančné prostriedky EÚ pri dodržaní zásady zákazu dvojitého financovania. To možno dosiahnuť buď financovaním rôznych činností, ktoré na seba nadväzujú, alebo financovaním rôznych prvkov tej istej činnosti⁴⁰. V obidvoch prípadoch platí, že ak sa nepostupuje opatrne, môže vzniknúť riziko dvojitého financovania.

45 Komisia si toto riziko uvedomila, a preto sa vo fáze programovania zamerala na posúdenie, či odhadované náklady na opatrenia uvedené v pláne obnovy a odolnosti dopĺňajú financovanie z iných programov EÚ. S cieľom potvrdiť odôvodnenia členských štátov týkajúce sa celkových odhadovaných nákladov na ich plány obnovy a odolnosti Komisia tiež skontrolovala, či poskytli dostatočné informácie preukazujúce, že odhady nezahŕňajú iné financovanie EÚ⁴¹. Mala však len obmedzené prostriedky na overenie doplnkovosti s partnerskými dohodami a programami na obdobie 2021 – 2027, keďže tie ešte neboli dokončené v žiadnom z členských štátov, na ktoré sa vzťahoval náš audit. Už skôr sme uviedli, že posúdenie

³⁸ Článok 11 ods. 1 písm. b) a článok 22 ods. 3 písm. a) [NSU](#). Článok 28 [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#).

³⁹ Články 5 a 9 [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#).

⁴⁰ [Preskúmanie 01/2023](#), body 5 a 49.

⁴¹ Článok 18 ods. 4 písm. k), článok 19 ods. 3 písm. i) a príloha V kritérium 2.9 [nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti](#).

odhadovaných celkových nákladov Komisiou bolo primerané, hoci Komisia pri posudzovaní plánov obnovy a odolnosti tiež upozornila na nedostatok informácií, ktoré mala k dispozícii, a zistila nedostatky v súvislosti s odhadom nákladov⁴².

46 Okrem toho Komisia do posúdenia doplnkovosti s inými nástrojmi financovania nezhrnula opatrenia s nulovými odhadovanými nákladmi, čo ešte väčšmi zvyšuje riziko dvojitého financovania, najmä v prípade reforiem založených na investíciách. Počas nášho auditu sme zistili opatrenia s nulovými nákladmi, ktoré sa týkali už splnených požiadaviek na prístup k financovaniu v rámci politiky súdržnosti a možno dokonca ide o prípady dvojitého financovania v dvoch členských štátoch (**rámček 3**).

Rámček 3

Nulové náklady na riešenie už existujúcich požiadaviek na prístup k financovaniu v rámci politiky súdržnosti: príklad z Malty

Malta vo svojej prvej žiadosti o platbu v rámci plánu obnovy a odolnosti oznámila splnenie míľníka týkajúceho sa prijatia stratégie inteligentnej špecializácie. Odhadované náklady na toto opatrenie Malta neuviedla.

Členské štáty však už museli mať takúto stratégiu, aby mali prístup k financovaniu výskumu a inovácií z fondov v oblasti súdržnosti v období 2014 – 2020 (*ex ante* podmienka) a v období 2021 – 2027 (základná podmienka). Tento míľnik teda viedol k uvoľneniu finančných prostriedkov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na výstup, ktorý bol nevyhnutnou podmienkou využívania fondov politiky súdržnosti.

Podľa maltských orgánov náklady na prípravu tejto stratégie neboli podporené prostredníctvom technickej pomoci v rámci súdržnosti.

S podobným prípadom základnej podmienky zahrnutej do míľníka plánu obnovy a odolnosti sme sa stretli aj na Slovensku, okrem prípadu, ktorý sme zistili vo výročnej správe za rok 2022 a klasifikovali ako dvojité financovanie⁴³.

47 Pokiaľ ide o fondy politiky súdržnosti, Komisia počas procesu schvaľovania dohôd o partnerstve a programov na obdobie 2021 – 2027 posúdila komplementárnosť s inými nástrojmi EÚ. Ku každému vybranému cieľu politiky členské štáty poskytli dokument mapujúci komplementárnosť medzi operačnými programami politiky súdržnosti a svojimi plánmi obnovy a odolnosti, hoci s rôznou úrovňou podrobnosti.

⁴² Osobitná správa 21/2022, body 69, 72 a 118.

⁴³ Výročná správa za rok 2022, bod 11.30.

48 Informácie z vybraných členských štátov často neboli dostatočne podrobné, aby bolo možné zistiť oblasti, kde by sa potenciálne mohlo prekryvať financovanie z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a fondov politiky súdržnosti. Bez týchto informácií sa členské štáty vystavujú vyššiemu riziku dvojitého financovania, najmä ak nie sú riadne stanovené hranice medzi tým, na čo sa vzťahuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a na čo fondy politiky súdržnosti, a počas vykonávania neprebieha priebežné monitorovanie (*rámček 4*).

Rámček 4

Chýbajúce monitorovanie hranice medzi Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a politikou súdržnosti alebo rizikových opatrení: príklad z Francúzska

Vo Francúzsku orgán koordinujúci opatrenia politiky súdržnosti pripravil príručku o vymedzení hraníc medzi plánom obnovy a odolnosti a financovaním v rámci politiky súdržnosti. Ako sme už uviedli, pomáha to stanoviť hlavné zásady vymedzenia, ale neodstraňuje sa tým potreba ďalšej koordinácie a vymedzenia počas vykonávania na regionálnej a projektovej úrovni⁴⁴. V príručke sa napríklad uvádza, že opatrenia z plánu obnovy a odolnosti na podporu leteckého a automobilového priemyslu sa nefinancujú z EFRR. Spoločnosti v týchto odvetviach však môžu v rámci regionálnych operačných programov využívať mnohé schémy EFRR, takže tu existuje riziko dvojitého financovania. Dodržiavanie vymedzených hraníc na národnej, regionálnej a miestnej úrovni, ako ani opatrenia, pri ktorých hrozí riziko prekryvania, sa doposiaľ nijako nemonitorovali.

49 Komisia takisto zaviedla polročné podávanie správ do systému FENIX, aby po schválení plánu obnovy a odolnosti dostávala od členských štátov aktuálne informácie o opatreniach z plánu obnovy a odolnosti, pri ktorých sa využívajú aj iné finančné prostriedky (bod 41). Od členských štátov sa očakáva, že v systéme FENIX uvedú len predtým neoznámené finančné prostriedky, ktoré získali v rámci investícií alebo reformy z plánov obnovy a odolnosti z iných programov EÚ. Vykazovanie v systéme FENIX zahŕňa zmeny v porovnaní s informáciami predloženými pri prijímaní plánu obnovy a odolnosti a neposkytuje informácie o tom, ako sa zmiernilo riziko dvojitého financovania. Okrem toho, v informačnom systéme používanom na riadenie NPE sa nijako neoznačujú projekty, na ktoré sa vypláca podpora aj z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Stručne povedané, Komisia ani v rámci priameho riadenia nemá úplný a aktuálny prehľad o doplnkovosti financovania z EÚ.

⁴⁴ Preskúmanie 01/2023, rámček 9. Verzia 3 príručky uverejnená francúzskymi orgánmi.

Komisia v nadväznosti na svoje posúdenie zaviedla pre niektoré plány obnovy a odolnosti členských štátov mílniky auditu a kontroly

50 Už sme v minulosti informovali, že posúdenie kontrolných systémov Komisiou bolo komplexné, ale často podmienené požiadavkami, ktoré ešte bolo potrebné splniť⁴⁵. Najmä informácie o kontrolách plánovaných členskými štátmi a o zdrojoch údajov boli často obmedzené.

51 Naša analýza kontrolných zoznamov Komisie na posúdenie opisu kontrolných systémov dvojitého financovania v plánoch obnovy a odolnosti ukázala, že sa týkali opatrení členských štátov na krížové kontroly a používania zdrojov údajov. Nezahŕňali však výslovne prístupové práva pre viaceré zúčastnené správne orgány s cieľom zvýšiť interoperabilitu používaných informačných systémov.

52 Keď Komisia dospela k záveru, že kontrolné systémy členského štátu nebudú účinné, doplnila ich o mílniky auditu a kontroly, ktoré museli byť splnené pred prvou žiadosťou o platbu po posúdení Komisiou. Z pôvodných posudzovaných plánov obnovy a odolnosti iba Belgicko malo mílnik týkajúci sa všeobecných opatrení na zabránenie dvojitému financovaniu. V prípade dvoch členských štátov (Maďarsko a Poľsko) Komisia zahrnula aj mílniky týkajúce sa používania Arachne, okrem iného na kontrolu a audit dvojitého financovania (body 72 – 77). Po opätovnom posúdení kontrolných systémov členských štátov na účely revízie ich plánov obnovy a odolnosti s cieľom začleniť do nich plán REPowerEU a v prípade niektorých členských štátov s prihliadnutím na závery jej auditov Komisia zaviedla dodatočné mílniky týkajúce sa dvojitého financovania alebo upravila existujúce mílniky tak, aby sa vzťahovali na dvojité financovanie v prípade siedmich členských štátov (Belgicko, Írsko, Cyprus, Rakúsko, Portugalsko, Fínsko a Švédsko). Komisia však pred zavedením týchto mílnikov vyplatila v rámci podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti platby vo výške približne 4 mld. EUR. Pokým mílniky nebudú splnené, príslušné nedostatky v kontrolných systémoch pre dvojité financovanie budú pretrvávať a budúce platby budú zablokované.

⁴⁵ Článok 19 ods. 3 písm. j) a príloha V, kritérium 2.10 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Osobitná správa 21/2022, body 106 – 111. Osobitná správa 07/2023: Návrh systému Komisie na kontrolu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – Napriek rozsiahlej plánovanej činnosti pretrvávajú v novom modeli vykonávania nedostatky v oblasti uistenia a vyvodzovania zodpovednosti, body 25 – 27.

Členské štáty sa vyhýbajú kombinácii podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s inými nástrojmi EÚ, aby sa zabránilo dvojitému financovaniu

53 Počas auditu sme zistili, že Česko, Francúzsko, Taliansko a Portugalsko sa z preventívnych dôvodov vyhýbajú kombinácii Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s inými programami EÚ. Tento prístup pomáha zmierniť riziko dvojitého financovania (*rámček 5*).

Rámček 5

Zmiernenie rizika dvojitého financovania zamedzením kombinácie podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti s inými fondmi EÚ: príklad z Česka

Ministerstvo dopravy uplatňuje zásadu tzv. systematického oddeľovania zdrojov tým, že neumožňuje v prípade toho istého projektu kombinovať rôzne zdroje financovania z EÚ. Interný informačný systém vykonávajúceho orgánu neumožňuje evidovať podporu plánu obnovy a odolnosti v kombinácii s inými finančnými prostriedkami EÚ. Podobne aj riadiace orgány operačných programov Doprava a Životné prostredie využívajú len financovanie z fondov politiky súdržnosti.

Keď sa ministerstvo obrátilo na Komisiu s otázkou, ako rozdeliť úspory energie dosiahnuté investíciami do tých istých železničných staníc financovaných z KF/EFRR (prostredníctvom národného operačného programu Životné prostredie) a plánu obnovy a odolnosti, Komisia odporučila, aby sa tieto úspory uvádzali v plnej výške bez ohľadu na konkrétny príspevok jednotlivých nástrojov k investičným nákladom.

České orgány sa rozhodli tento prístup neuplatniť a v roku 2022 presunuli sedem projektov z operačného programu Životné prostredie do plánu obnovy a odolnosti. Šesť z týchto projektov sa už začalo realizovať. Okrem toho, dva z nich boli ukončené a v jednom prípade boli skutočne vynaložené oprávnené náklady plne uhradené. Platby vykonané v prospech železničnej správy ako prijímateľovi v rámci operačného programu Životné prostredie boli vrátené.

54 Okrem toho, keď sa zistili riziká dvojitého financovania a nebolo možné jasne rozlíšiť fondy EÚ, Komisia a členské štáty zmenili i opatrenia v revidovaných plánoch obnovy a odolnosti, aby sa zabránilo kombinácii rôznych nástrojov financovania z EÚ (*rámček 6*).

Rámček 6

Zmiernenie rizika dvojitého financovania odstránením rizikových projektov pri revízii plánov obnovy a odolnosti: príklad z Talianska

Úsek vysokorýchlostnej železničnej trate Palermo – Catania medzi stanicami Bicocca – Catenanuova bol zahrnutý do talianskeho plánu obnovy a odolnosti a zároveň sa naň podarilo získať finančné prostriedky z EFRR. Cieľ uvedený v pláne obnovy a odolnosti zahŕňal výstavbu úseku dlhého 37,4 kilometra, na ktorú sa poskytnú finančné prostriedky EÚ z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti aj EFRR.

Keďže v praxi nebolo možné tieto dva zdroje financovania z EÚ rozdeliť podľa vybudovaných kilometrov, Taliansko navrhlo pomernú metódu na určenie počtu kilometrov železníc, ktoré možno pripísať podpore z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti po schválení pôvodného plánu obnovy a odolnosti. Táto metóda sa nepoužila. Napokon v snahe predísť riziku, že sa tie isté výstupy alebo výsledky budú financovať dvakrát, tento železničný úsek z revidovaného plánu obnovy a odolnosti v decembri 2023 sa odstránil⁴⁶.

Rovnaký postup sa uplatnil aj v prípade ostatných železničných úsekov.

Zavedenie Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti viedlo k zvýšenej potrebe koordinácie s cieľom zabrániť dvojitému financovaniu a odhaliť ho

Komisia formalizovala svoj vnútorný koordinačný rámec až v apríli 2023

55 Útvary Komisie si na neformálnych stretnutiach tímov krajín vymieňajú informácie o komplementárnosti programov EÚ a o kontrolných systémoch členských štátov. Usporiadávajú medzirezortné konzultácie, ktoré im umožňujú konzultovať s ostatnými generálnymi riaditeľstvami hodnotenia plánu obnovy a odolnosti a platby v rámci nich, využívanie programov súdržnosti na obdobie 2021 – 2027, ako aj výzvy a konečný výber projektov v rámci NPE.

56 Už skôr sme uviedli, že pracovná skupina pre obnovu a odolnosť (RECOVER) a GR ECFIN počas procesu posudzovania plánu obnovy a odolnosti pravidelne spolupracovali s ostatnými generálnymi riaditeľstvami⁴⁷. Existujú však len obmedzené záznamy o takejto spolupráci, ktoré sa týkajú oblastí potenciálneho prekrývania

⁴⁶ Vykonávacie rozhodnutie Rady 16051/23.

⁴⁷ Osobitná správa 21/2022, body 26 a 29.

s vyšším rizikom dvojitého financovania. GR ECFIN podpísalo memorandum o porozumení s GR REGIO a GR EMPL s cieľom uľahčiť výmenu informácií o otázkach auditu, ale až v apríli 2023. V súlade s nariadením o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti musia členské štáty na účely auditu a kontroly na požiadanie poskytnúť údaje o konečných príjemcoch i nad rámec 100 najväčších príjemcov. Ak však Komisia nemá k úplnému zoznamu konečných príjemcov podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti priamy prístup, je jej schopnosť identifikovať potenciálne prípady dvojitého financovania obmedzená (bod 62).

Koordinácia medzi opatreniami z plánu obnovy a odolnosti a regionálnymi programami súdržnosti je mimoriadne náročná

57 Zavedením Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa zvýšila aj potreba koordinácie na úrovni členských štátov a regiónov. Keďže neexistuje žiadna právna požiadavka na zriadenie špecializovaných koordinačných štruktúr, každý členský štát si určil vlastné usporiadanie.

58 V dôsledku toho sme zistili, že rozsah spolupráce a výmeny údajov o projektoch a prijímateľoch medzi orgánmi riadiacimi Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a fondy politiky súdržnosti sa líši v závislosti od riadiacich štruktúr v jednotlivých členských štátoch. Vo viacerých členských štátoch, ktoré sme kontrolovali, dohliadajú na fondy politiky súdržnosti aj na Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti tie isté orgány. Ak však Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a fondy politiky súdržnosti implementujú odlišné orgány, zvyšuje sa potreba externej koordinácie pri kontrole dvojitého financovania (*rámček 7*).

Rámček 7

Náročná koordinácia medzi plánom obnovy a odolnosti a regionálnymi programami súdržnosti: príklad z Talianska

Súbežne s Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti existuje v Taliansku 58 programov súdržnosti na obdobie 2021 – 2027, ktoré riadia rozličné vnútroštátne a regionálne orgány.

V prípade talianskeho plánu obnovy a odolnosti sú kľúčovými aktérmi zabezpečujúcimi koordináciu na vysokej úrovni misia pre plán obnovy a odolnosti v rámci predsedníctva Rady ministrov a koordinačný orgán Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na ministerstve hospodárstva a financií. Okrem toho sú za reformy a investície v rámci plánu obnovy a odolnosti a za pokrok pri dosahovaní míľnikov a cieľov zodpovedné osobitné útvary na jednotlivých ministerstvách. Dohliadajú na realizáciu projektov vykonávanými orgánmi, ako sú regionálne orgány, miestne orgány a iné verejné alebo súkromné subjekty. Zatiaľ čo v prípade národných OP môže ten istý orgán plniť funkciu riadiaceho orgánu aj osobitného útvaru pre plán obnovy a odolnosti, ako napríklad ministerstvo infraštruktúry a dopravy, v prípade regionálnych operačných programov zvyčajne neexistuje priama spolupráca medzi riadiacimi orgánmi a centrálnymi osobitnými útvarmi pre plán obnovy a odolnosti.

Podobné príklady náročnej koordinácie sme našli aj vo Francúzsku.

59 Hoci Komisia a členské štáty prijali preventívne opatrenia v rôznej miere, samotné opatrenia nemôžu úplne zmierniť riziko dvojitého financovania a naďalej je potrebný audit a kontrola opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na mieste. V ďalšej časti našej správy sa zaoberáme týmito aspektmi.

Kontrolné opatrenia členských štátov proti dvojitému financovaniu majú nedostatky

60 Na doplnenie prevencie musia členské štáty zaviesť overovanie a audity zo strany riadiacich orgánov na odhalenie a nápravu dvojitého financovania počas vykonávania⁴⁸. V tejto časti posudzujeme primeranosť ich navrhnutia a zavedenia na vzorke míľnikov a cieľov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a projektov politiky súdržnosti z vybraných členských štátov.

⁴⁸ Články 74 a 77 NSU. Článok 22 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti.

Pri overovaní dvojitého financovania riadiace orgány vychádzajú zo skutočne vynaložených nákladov, pričom sa opierajú najmä o vyhlásenia príjemcov

61 Krížová kontrola údajov o príjemcoch finančných prostriedkov EÚ a ich projektoch je jedným z hlavných prvkov overovania zo strany riadiacich orgánov s cieľom odhaliť dvojité financovanie. Z interných (plán financovania projektu, účtovné záznamy) a externých zdrojov údajov (regionálne a celoštátne databázy alebo databázy EÚ) možno identifikovať projekty s rizikom dvojitého financovania. Overovanie zo strany riadiaceho orgánu sa môže uskutočniť v rôznych fázach:

- o *ex ante* v rámci procesu výberu projektu,
- o pred uskutočnením platby príjemcom,
- o *ex post* po ukončení projektu.

62 V odvetvových pravidlách sa od členských štátov vyžaduje, aby zhromažďovali údaje o príjemcoch finančných prostriedkov EÚ, ktoré by umožnili krížové kontroly, a poskytovali k nim prístup. V prípade fondov politiky súdržnosti musia riadiace orgány zhromažďovať a uchovávať údaje o každej operácii elektronicky a zverejňovať zoznamy operácií vybraných na podporu vrátane údajov o prijímateľoch aj o prípadných dodávateľoch⁴⁹. V prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti musia členské štáty zhromažďovať údaje o konečných príjemcoch finančných prostriedkov, dodávateľoch a subdodávateľoch a o projektoch na realizáciu opatrení z plánu obnovy a odolnosti vrátane súm skutočne vyplatených konečným príjemcom v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a iných fondov EÚ⁵⁰. Od marca 2023 členské štáty poskytujú Komisii informácie o **100 konečných príjemcoch**⁵¹, ktorí získali najviac finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Tieto informácie sa zverejňujú aj na **interaktívnej mape**. Komisia však nemôže overiť spoľahlivosť týchto údajov vzhľadom na obmedzené prístupové práva stanovené v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti (bod **56**). Podrobnosť a štruktúra týchto údajov navyše nie je vždy dostatočná na to, aby umožnila krížové kontroly medzi databázami, ktoré si vyžadujú porovnanie údajov.

⁴⁹ Článok 49 ods. 3, článok 69 ods. 2 a článok 72 ods. 1 písm. e) **NSU**.

⁵⁰ Článok 22 ods. 2 písm. d) **nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti**.

⁵¹ Článok 1 ods. 10 **nariadenia (EÚ) 2023/435**, pokiaľ ide o kapitoly REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti.

63 Z našej analýzy vyplynulo, že šesť zo siedmich vybraných členských štátov v snahe zabrániť dvojitému financovaniu zaviedlo systémy založené na kontrole výdavkov a faktúr podobne ako v prípade fondov politiky súdržnosti (**rámček 8**).

Rámček 8

Overovanie plánu obnovy a odolnosti zo strany riadiacich orgánov podobné ako v prípade politiky súdržnosti: príklad z Česka

V Česku sa dvojité financovanie kontroluje *ex ante*, počas výberu projektov a pri každej žiadosti príjemcu o platbu. Počas výberu projektov orgány krížovo overujú informácie od žiadateľov s internými a do určitej miery aj externými zdrojmi, ako je vnútroštátny register subvencií, systém Arachne a register projektov politiky súdržnosti. Aj pred uskutočnením platby príjemcovi sa vykonajú kontroly, aby sa overilo, či tie isté faktúry označené jedinečným číslom projektu neboli už predtým uhradené. Pri týchto kontrolách sa vychádza z nákladov a vo všeobecnosti sú podobné v prípade plánu obnovy a odolnosti aj projektov politiky súdržnosti.

64 V prípade, že členské štáty používajú kontroly založené na nákladoch, neočakávame, že sa zníži administratívne zaťaženie a náklady na kontrolu, pretože členské štáty musia overovať plnenie čiastkových cieľov a úloh, ako aj zabezpečovať ochranu finančných záujmov EÚ. V tejto súvislosti sa orgány v Česku, Taliansku a na Slovensku vyjadrili, že riešenie rizika dvojitého financovania v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti považujú prinajmenšom za rovnako zložité ako v prípade politiky súdržnosti.

65 Ďalší z vybraných členských štátov sa spolieha najmä na *ex ante* vymedzenie hraníc medzi Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a fondmi politiky súdržnosti a vzhľadom na absenciu osobitných overovaní zo strany riadiacich orgánov v prípade plánu obnovy a odolnosti rieši riziko dvojitého financovania len prostredníctvom existujúcich kontrol v oblasti politiky súdržnosti (**rámček 9**).

Rámček 9

Nedostatočné overovanie dvojitého financovania v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zo strany riadiacich orgánov: príklad z Francúzska

Každé ministerstvo muselo koordinačnému orgánu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti poskytnúť opis svojho kontrolného systému vrátane opatrení na zamedzenie dvojitého financovania. Koordinačný orgán posudzoval opisy systémov, ale nie ich skutočné fungovanie.

Koordinačný orgán ani ministerstvá vykonávajúce plán obnovy a odolnosti neposkytli žiadne konkrétne pokyny na kontrolu dvojitého financovania. Ministerstvá, ktoré sme kontrolovali, nevedeli, aké typy kontroly vykonávajú poverené orgány, a žiadne takéto kontroly neoverovali.

Krížové kontroly s údajmi z projektov v rámci politiky súdržnosti sa vykonali len v prípade jedného zo šiestich vybraných míľnikov a cieľov plánu obnovy a odolnosti. Ministerstvo práce, ktoré riadi opatrenia plánu obnovy a odolnosti aj národné OP hradené z ESF, manuálne kontrolovalo dvojité financovanie len v prípade projektov z plánu obnovy a odolnosti, ktoré považovalo za rizikové. Preskúmalo náklady uhradené za potenciálne prekrývajúce sa projekty hradené z ESF, aby sa uistilo, že tieto náklady sa vzťahujú na iné činnosti, než sú činnosti uvedené v pláne obnovy a odolnosti. Overovanie sa vykonalo len v prípade prijímateľov finančných prostriedkov z ESF (tzv. *missions locales*, t. j. miestne centrá sociálnych služieb), a to podľa typov hradených nákladov, keďže zoznam konečných príjemcov finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti (podporených mladých ľudí) neumožňoval krížové kontroly na zistenie duplicity.

66 Na odhalenie prípadov dvojitého financovania sú nevyhnutné kontroly formálnych vyhlásení v porovnaní s inými zdrojmi informácií a krížové kontroly medzi databázami projektov. V Taliansku sme zistili prípad, keď krížové kontroly vykonávacích orgánov pomohli odhaliť chybné údaje a využívanie iných finančných prostriedkov EÚ. Tieto kontroly sa však uskutočnili až po tom, ako Komisia dostala žiadosť o platbu z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti za príslušný míľnik ([rámček 10](#)).

Rámček 10

Krížové kontroly dvojitého financovania odhaľujú chybné zadané údaje a iné finančné prostriedky EÚ: príklad z Talianska

Na dosiahnutie talianskeho mílnika plánu obnovy a odolnosti s názvom Inovačný program pre kvalitu bývania muselo najmenej 15 regiónov a autonómnych provincií podpísať dohody o opätovnom rozvoji a zvýšení počtu sociálnych bytov.

Keď príslušné ministerstvo požiadalo o vyhlásenie o neexistencii dvojitého financovania, vykonávacie orgány porovnali údaje o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti v centrálnom informačnom systéme (známom pod označením „ReGiS“) s inými zdrojmi údajov. Tieto ciele kontroly sa uskutočnili po žiadosti o platbu z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti spojenej s mílnikom a pred uskutočnením samotných platieb konečným príjemcom tohto opatrenia.

V systéme ReGiS sa v prípade 32 z 34 kontrolovaných projektov zistili chyby pri zaznamenávaní iných finančných prostriedkov EÚ a v prípade dvoch projektov nezaznamenanie iných finančných prostriedkov EÚ. Jeden projekt mohol byť potenciálne financovaný aj z EFRR a druhý z iného opatrenia plánu obnovy a odolnosti. Talianske orgány a Komisia sa v októbri 2023, po našej audítorskej návšteve Talianska, dohodli, že pri posudzovaní dosiahnutia konečného cieľa stanoveného pre toto opatrenie v pláne obnovy a odolnosti nebudú brať do úvahy prípadný projekt financovaný z EFRR. Tento projekt preto predstavoval riziko dvojitého financovania.

67 Z našej analýzy zároveň vyplynulo, že kontrolné systémy členských štátov zamerané na dvojité financovanie sa vo veľkej miere opierajú o vlastné vyhlásenia príjemcov finančných prostriedkov EÚ bez toho, aby ich porovnávali s inými zdrojmi, ako sú existujúce databázy o projektoch financovaných EÚ a nástroj na bodovanie rizika Arachne. Všetky krížové kontroly sa vykonávali manuálne (*ilustrácia 4*). Podobné problémy sa zistili aj pri auditoch Komisie.

Ilustrácia 4 – Preskúvanie overovania zo strany riadiacich orgánov členských štátov v súvislosti s dvojitým financovaním

Zdroj: EDA na základe dôkazov získaných od vybraných členských štátov.

68 Ak ide o platby v rámci financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, môže dôjsť k dvojitému financovaniu v dôsledku uhradenia tých istých výstupov alebo výsledkov dvakrát (body 11 – 14). Zistili sme, že v kontrolných systémoch vybraných členských štátov sa toto riziko nezohľadňovalo. Pri overovaní zo strany riadiacich orgánov sa nekontroluje, či sa výstupy financované z fondov politiky súdržnosti alebo z nástroja NPE nezapočítali aj do plnenia mílnikov a cieľov v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti alebo naopak. Pri predložení príslušnej žiadosti o platbu Komisii tak hrozí riziko dvojitého financovania ([rámček 11](#)).

Rámček 11

Riziko dvojitého financovania v prípade, že sa výstupy NPE a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti prekrývajú: príklad z Rakúska

Opatrenie s názvom Výstavba nových železníc a elektrifikácia regionálnych železníc v rakúskom pláne obnovy a odolnosti zahŕňa míľnik označený ako „Dokončenie stavebného projektu“. Tento míľnik, ktorý má byť dosiahnutý v roku 2025 a ktorý Rada schválila na základe návrhu Komisie, sa vzťahuje na uvedenie celej železničnej trate Koralmbahn do prevádzky, a to vrátane štajerského privádzača do tunela Koralm, hoci z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa pokrylo len približne 9 % celkových nákladov na projekt trate.

Z jedného projektu financovaného prostredníctvom nástroja NPE sa zas hradili práce na štajerskej privodnej trase do tunela Koralm, ako sa uvádza v rakúskom pláne obnovy a odolnosti. Keďže opis uvedeného míľnika nie je dostatočne konkrétny na to, aby sa vylúčilo prekrývanie s projektom financovaným prostredníctvom nástroja NPE na štajerskom privádzači, najmä na úseku Wettmannstätten – Deutschlandsberg, existuje riziko, že výsledok tých istých prác sa vykáže, a teda bude financovať v rámci NPE aj Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Roztrieštené prostredie informačných systémov riadenia bráni účinným krížovým kontrolám dvojitého financovania

69 Účinné overovanie zo strany riadiacich orgánov a audity na odhalenie dvojitého financovania si vyžadujú integrované alebo interoperabilné IT nástroje, ktoré umožňujú automatizované krížové kontroly medzi rôznymi miestnymi, regionálnymi a vnútroštátnymi databázami, ako aj databázami EÚ, ktoré slúžia na zaznamenávanie všetkých projektov EÚ a príjemcov finančných prostriedkov. V prepracovanom znení nariadenia o rozpočtových pravidlách na rok 2024 sa od členských štátov bude vyžadovať, aby Komisii elektronicky poskytovali informácie o projektoch a príjemcoch. Táto zmena sa bude uplatňovať od viacročného finančného rámca po roku 2027⁵².

⁵² Článok 36 ods. 2 a článok 277 ods. 2 nariadenia o rozpočtových pravidlách (prepracované znenie).

70 Zistili sme, že vždy, keď členské štáty na realizáciu svojich plánov obnovy a odolnosti využívali početné lokálne informačné systémy, stretávali sa s ťažkosťami. Pri decentralizovanom usporiadaní sú automatické krížové kontroly na odhalenie potenciálneho dvojitého financovania prakticky nemožné, pretože IT nástroje nie sú interoperabilné. Účinným krížovým kontrolám bránia aj obmedzené prístupové práva, potreba nahliadať do viacerých databáz a neštandardizované údaje o projektoch (*rámček 12*).

Rámček 12

Fragmentované informačné systémy komplikujú odhaľovanie dvojitého financovania: príklady z Česka a Francúzska

V Českej republike používajú ministerstvá a vykonávajúce orgány na riadenie vykonávania plánu obnovy a odolnosti a na identifikáciu projektov s rizikom dvojitého financovania svoje vlastné lokálne informačné systémy. Tieto systémy však nie sú interoperabilné a poskytujú len obmedzené prostriedky na vykonávanie automatických krížových kontrol.

Francúzsky plán obnovy a odolnosti sa vykonáva prostredníctvom ústredných ministerstiev, ktoré delegujú zodpovednosť na verejné subjekty alebo decentralizované štátne služby. Naopak, politiku súdržnosti vykonávajú prevažne regióny (v období 2014 – 2020 bolo 37 OP regionálnych a dva OP národné). Informačné systémy na regionálnej a vnútroštátnej úrovni nie sú interoperabilné a jednotlivé orgány nemajú prístup k systémom ostatných subjektov.

71 Grécko a Taliansko zaviedli centralizované informačné systémy na monitorovanie míľnikov a cieľov plánu obnovy a odolnosti a skutočných nákladov. To im pomáha identifikovať varovné signály možného dvojitého financovania (*rámček 13*).

Rámček 13

Centralizované informačné systémy uľahčujú odhaľovanie dvojitého financovania: príklady z Grécka a Talianska

Grécko zriadilo centrálny informačný systém (s označením „Ergorama“), ktorý okrem iného slúži na monitorovanie vykonávania projektov v rámci politiky súdržnosti, NPE aj Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. V prípade projektov politiky súdržnosti a projektov z plánu obnovy a odolnosti platia v rámci celého cyklu projektu rovnaké pracovné postupy a rovnaké požiadavky na vykazovanie nákladov. Systém Ergorama je zároveň interoperabilný s inými vnútroštátnymi systémami, čo mu umožňuje vykonávať automatické kontroly duplicity faktúr predložených na úhradu. Takisto vytvára výkazy, ktoré možno použiť na zisťovanie dvojitého financovania, napríklad pri všetkých zmluvách s tým istým dodávateľom alebo pri všetkých operáciách či projektoch s tým istým príjemcom.

Taliansky systém ReGiS obsahuje projekty v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a poskytuje odkazy na nástroje a databázy⁵³, ktoré obsahujú údaje o projektoch politiky súdržnosti z obdobia 2014 – 2020. Nie všetky riadiace orgány a orgány auditu programov súdržnosti na obdobie 2014 – 2020 mali v čase nášho auditu prístup do systému ReGiS. Od novembra 2023 však musia všetky riadiace orgány programov súdržnosti na obdobie 2021 – 2027 registrovať údaje o projektoch do tohto systému.

Systém Arachne sa na odhaľovanie rizika dvojitého financovania v členských štátoch príliš nepoužíva

72 Arachne je nástroj Komisie na získavanie údajov a bodovanie rizika, ktorý poskytuje vnútroštátnym orgánom podporu pri ich kontrolách a auditoch s cieľom odhaliť nezrovnalosti a podvody vrátane dvojitého financovania⁵⁴. Komisia vyvinula systém Arachne pre potreby súdržnosti a následne ho rozšírila aj na Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti. Tento systém obohacuje údaje o projektoch financovaných EÚ, ktoré odovzdali členské štáty, o ďalšie externé databázy, ktoré umožňujú identifikovať prijímateľov, dodávateľov, subdodávateľov alebo partnerov zapojených do viacerých projektov.

⁵³ OpenCoesione, PIAF-IT, Banca dati delle Amministrazioni Pubbliche.

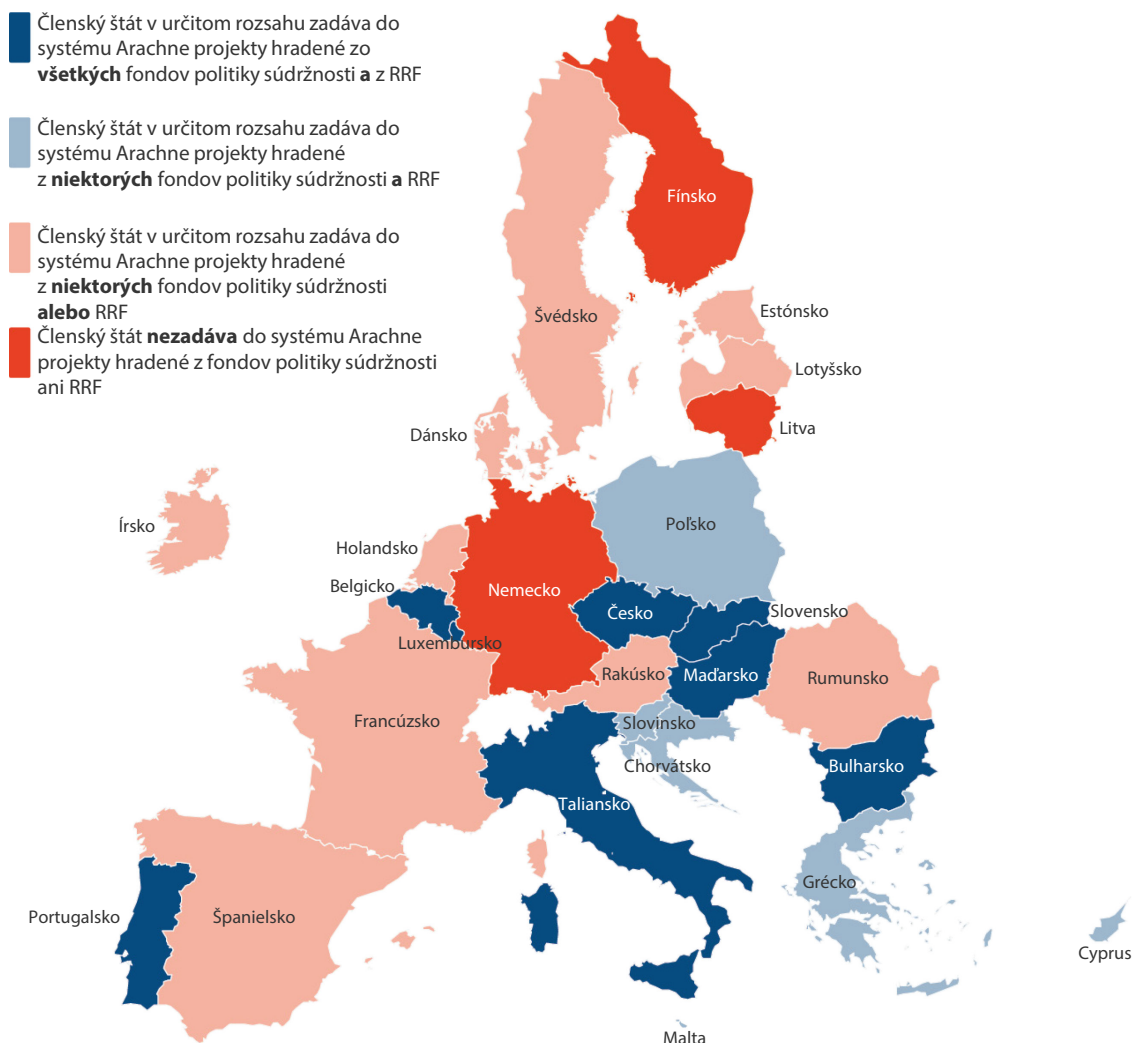
⁵⁴ Článok 32 medziinštitucionálnej dohody o rozpočtovej disciplíne. Článok 22 ods. 4 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Odôvodnenie 72 NSU.

73 V decembri 2023 Komisia vložila do systému Arachne údaje o približne 470 000 projektoch nad 10 000 EUR v rámci priameho aj nepriameho riadenia. Hoci sme neposudzovali úplnosť nahraných údajov, tento krok umožní rozšíriť používanie systému Arachne aj mimo projektov riadených členskými štátmi.

74 Systém Arachne vypočítava skóre rizika vrátane skóre tzv. koncentrácie (t. j. účasti na viacerých projektoch), ktoré je kľúčovým ukazovateľom rizika dvojitého financovania. V apríli 2024 systém Arachne vyhodnotil 3 % nahraných projektov v rámci politiky súdržnosti a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti ako projekty s „veľmi vysokým“ rizikom koncentrácie a 22 % projektov ako projekty so „stredným“ až „vysokým“ rizikom koncentrácie.

75 Používanie systému Arachne členskými štátmi však nie je povinné na základe právnych rámcov pre súdržnosť alebo Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti. Jeho užitočnosť do veľkej miery závisí od toho, či členské štáty doňho dobrovoľne odovzdajú úplné, presné a spoľahlivé údaje o projektoch v rámci všetkých programov EÚ. Okrem toho, aby bolo možné odhaliť dvojité financovanie medzi fondmi politiky súdržnosti a Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti, musia členské štáty nahráť údaje o projektoch do Arachne pre oba nástroje. Zistili sme, že niektoré členské štáty systém síce využívali pre súdržnosť i pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, ale väčšina nahrala údaje buď len k súdržnosti, alebo len k Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, alebo ich nenahrála vôbec (*ilustrácia 5*).

Ilustrácia 5 – Členské štáty, ktoré odovzdávajú údaje o programoch politiky súdržnosti a Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti do systému Arachne

Poznámka: Komisia neoveruje úplnosť, presnosť a spoľahlivosť údajov o projektoch nahraných členskými štátmi do systému Arachne.

Zdroj: EDA na základe údajov Komisie.

76 Zistili sme výrazné nezrovnalosti medzi údajmi o projektoch politiky súdržnosti v systéme Arachne a v iných databázach EÚ, najmä v databáze **Kohesio**, databáze EÚ o projektoch politiky súdržnosti. Konkrétne počet projektov politiky súdržnosti nahraných do týchto dvoch databáz sa nezhoduje. Neexistuje ani verejný archív všetkých projektov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Okrem toho, ak sa aj používa, Komisia neoveruje kvalitu odovzdaných údajov o projektoch, ktoré členské štáty nahrali do Arachne. To obmedzuje užitočnosť databáz Arachne a Kohesio pri identifikácii príjemcov a projektov, ktorým hrozí dvojité financovanie.

77 Niektoré členské štáty používajú na kontrolu dvojitého financovania namiesto systému Arachne vnútroštátne IT nástroje (napr. rakúsky Transparenzdatenbank) alebo ich používajú popri ňom (napr. taliansky PIAF-IT). Tieto nástroje však nevypočítavajú skóre rizika a zber údajov ani prístupové práva nie sú komplexné naprieč všetkými programami financovania EÚ a členskými štátmi.

Obmedzená audítorská činnosť v oblasti dvojitého financovania v členských štátoch

78 S cieľom poskytnúť Komisii uistenie, že nedochádza k dvojitému financovaniu, vykonávajú orgány auditu pre oblasť politiky súdržnosti a pre oblasť plánu obnovy a odolnosti audity činností, míľnikov a cieľov, ako aj auditu systému.

79 Žiadny z členských štátov, ktorých sa tento audit týkal, nezmenil svoj prístup k auditu dvojitého financovania na úrovni konečného príjemcu po zavedení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Nerozlišujú medzi jednotlivými programami financovania EÚ ani sa osobitne nezameriavajú na žiadne konkrétne nástroje. Ich audítorská práca pozostávala najmä z manuálnych krížových kontrol s inými databázami projektov. Okrem toho nie je pokryté riziko, že tie isté výstupy alebo výsledky sa budú financovať dvakrát (*rámček 14*).

Rámček 14

Čiastočné kontroly dvojitého financovania v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a politiky súdržnosti: príklad z Česka

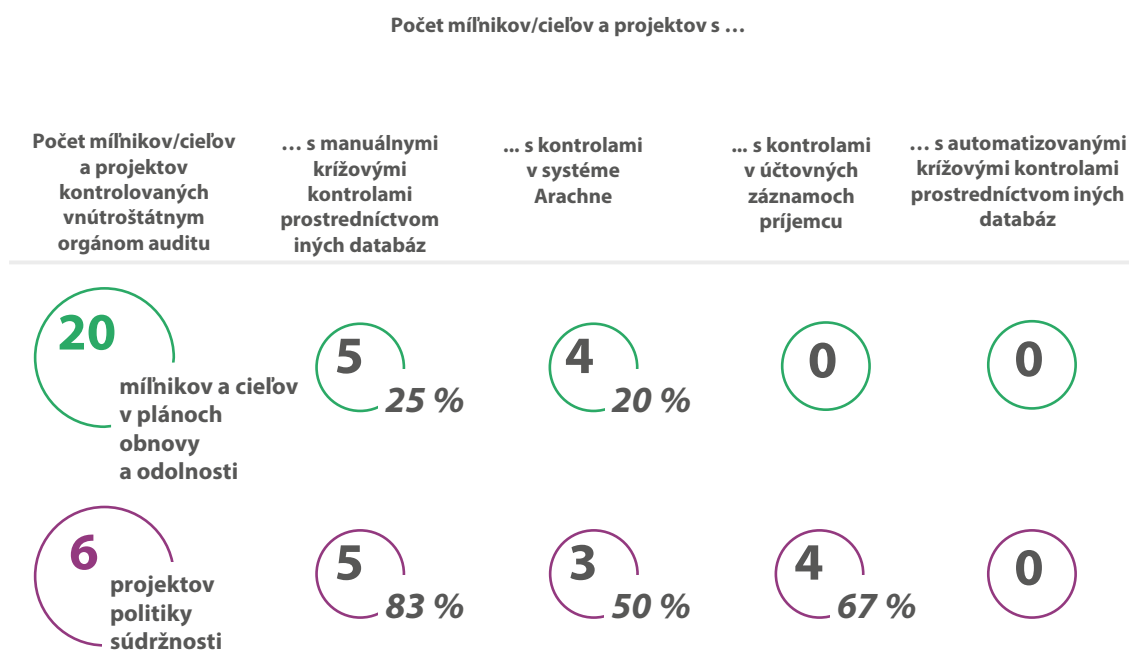
V Českej republike sa v rámci auditu dvojitého financovania nerozlišuje medzi programami z plánu obnovy a odolnosti a programami súdržnosti.

Orgán auditu pre programy súdržnosti overuje, či prijímatelia nedostali finančné prostriedky EÚ na tie isté projekty, ktoré by pokrývali tie isté náklady, a to manuálnou krížovou kontrolou rôznych projektových databáz a preskúmaním účtovných záznamov prijímateľov iných dotácií, ako aj možného dvojitého financovania faktúr v rámci rôznych projektov. Spoľahlivosť údajov o výstupoch sa však kontroluje len v prípade ukončených projektov politiky súdržnosti a orgán auditu neoveruje prípadné prekryvanie s míľnikmi a cieľmi plánu obnovy a odolnosti.

V prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti zahŕňa audit dvojitého financovania podobné kontroly s väčším dôrazom na kontrolné systémy. V praxi sa overovanie rozširuje na účtovné záznamy príjemcov len vtedy, ak sa už zistilo riziko dvojitého financovania. Avšak vzhľadom na to, že neexistujú žiadne osobitné audítorské postupy, ktoré by sa zaoberali rizikom, že tie isté výstupy/výsledky budú vykazované, a teda i financované dvakrát, niektoré prípady s rizikom dvojitého financovania sa nemusia identifikovať.

80 Do konca júna 2024 žiadny z členských štátov v našej vzorke nezistil žiadne prípady dvojitého financovania. Preskúmali sme audity vybraných členských štátov týkajúce sa vzorky projektov politiky súdržnosti a míľnikov a cieľov Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Audit dvojitého financovania mal obmedzený rozsah a pozostával najmä z manuálnych krížových kontrol s inými databázami projektov. Na **ilustrácii 6** sú znázornené podrobné výsledky našich kontrol.

Ilustrácia 6 – Preskúmanie audítorskej činnosti členských štátov v oblasti dvojitého financovania

Zdroj: EDA na základe dôkazov získaných od vybraných členských štátov.

81 Všetky vybrané členské štáty poskytli uistenie o neexistencii dvojitého financovania. Toto uistenie získali najmä na základe overovania zo strany riadiaceho orgánu, ako aj z niektorých auditov. Niektoré príklady obmedzení základnej audítorskej práce sú uvedené v [rámcu 15](#).

Rámček 15

Uistenie o neexistencii dvojitého financovania na základe obmedzených auditov: príklady z Malty a Talianska

Na Malte prebiehali v čase predloženia prvej žiadosti o platbu Komisii dva audity systému. Vzhľadom na to, že audit nebol ukončený, audítorský orgán neposkytol uistenie o neexistencii dvojitého financovania. Koordinačný orgán Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti však vo svojom vyhlásení riadiaceho subjektu potvrdil, že nedošlo k dvojitému financovaniu, keďže sa domnieval, že reformy s nulovými nákladmi zahrnuté v prvej žiadosti o platbu nepredstavujú riziko. Okrem toho vyhlásenie riadiaceho subjektu a výsledky auditu podpísal riaditeľ koordinačného orgánu, čo vyvoláva otázky týkajúce sa konfliktu záujmov a nevhodného oddelenia funkcií.

V prípade Talianska výsledky auditu poskytli uistenie o neexistencii dvojitého financovania v súvislosti s míľnikmi a cieľmi z predchádzajúcej žiadosti o platbu, ale nie v súvislosti so žiadosťou o platbu, ku ktorej boli priložené.

82 Z vybraných členských štátov iba Francúzsko vykonalo špecializovaný systémový audit dvojitého financovania. Francúzsky audítorský orgán celkovo poskytol k fungovaniu kontrolného systému plánu obnovy a odolnosti vrátane neexistencie dvojitého financovania uistenie (stanovisko) s výhradami. Keďže Komisia vyhodnotila míľniky a ciele ako uspokojivo splnené, prostriedky z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sa vyplatili (*rámček 16*).

Rámček 16

Nedostatky zistené špecializovaným auditom dvojitého financovania v rámci plánu obnovy a odolnosti: príklad z Francúzska

Predtým, ako Francúzsko predložilo svoju druhú žiadosť o platbu, tamojší audítorský orgán pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti vykonal v roku 2022 špecializovaný systémový audit dvojitého financovania, keďže vnímal vysokú mieru rizika a považoval kontrolný systém za slabý. Zistil pri tom niekoľko nedostatkov, ako napríklad:

- nedostatky v riadení a koordinácii, ktoré bránia monitorovaniu preventívnych opatrení,
- nejednotné a neúplné postupy na úrovni koordinačného orgánu a vykonávajúcich ministerstiev,
- fragmentované informačné systémy bez integrovaných kontrol,
- nedostatočná kvalita údajov a rôznorodé kategórie údajov, ktoré bránia krížovým kontrolám dvojitého financovania.

V čase konania nášho auditu nebolo vykonané ani jedno z vydaných odporúčaní.

Komisia poskytuje uistenie o neexistencii dvojitého financovania na základe obmedzených dôkazov

83 V tejto časti skúmame, na akom základe Komisia poskytuje uistenie o neexistencii dvojitého financovania. Na tento účel sme preskúmali overovanie Komisiou pred uskutočnením platby vrátane vyhlásení riadiaceho subjektu členských štátov a audítorskej činnosti Komisie.

Overovanie Komisiou pred uskutočnením platieb nie je osobitne zamerané na odhaľovanie dvojitého financovania

84 Pred uvoľnením finančných prostriedkov si musí Komisia zabezpečiť od členských štátov alebo prijímateľov dostatočné záruky. Na tento účel Komisia vykonáva vlastné overovania.

85 V prípade programov súdržnosti Komisia pred schválením platieb členskému štátu preskúma dostupné informácie o tom, či sú splnené podmienky, či bol predložený posledný balík uistení a či systémy riadenia a kontroly poskytujú potrebné uistenie o zákonnosti a správnosti výdavkov⁵⁵. Nevykonáva však špecializované kontroly dvojitého financovania.

86 V prípade NPE, ktorý riadi priamo Komisia, sa vo fáze uzatvárania zmlúv a pred platbou vykonávajú kontroly dvojitého financovania, pričom sa vychádza najmä z vlastných vyhlásení a informácií poskytnutých prijímateľmi. V období 2021 – 2027 podliehajú projekty hradené z NPE automatickej kontrole podobných projektov spravovaných v tej istej databáze Komisie. Krížové kontroly s inými zdrojmi informácií vrátane systému Arachne sa vykonali len v niekoľkých prípadoch. V prípade osobitných projektov, ktoré nemajú v dohode o grante presné miesto, ako je napríklad rozmiestnenie nabíjajúcich staníc pre elektrické vozidlá vo Francúzsku a v Portugalsku, môže Komisia skontrolovať dvojité financovanie až v neskoršej fáze realizácie po určení presných miest.

87 V prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti Komisia kontroluje dvojité financovanie pred uskutočnením platby len vtedy, ak členské štáty vo svojich vyhláseniach riadiaceho subjektu alebo v súhrnoch auditu upozornia na potenciálne problémy alebo ak pri svojich vlastných predchádzajúcich hodnoteniach a auditoch odhalila potenciálne problémy s dvojitým financovaním, ktoré majú vplyv na plnenie míľnikov a cieľov. V minulosti sme uviedli, že podľa nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti sa dodržiavanie podmienok oprávnenosti alebo horizontálnych zásad vrátane neexistencie dvojitého financovania nepovažuje za podmienku platby⁵⁶. Zistili sme tiež, že 12 zo 14 zhrnutí auditov predložených Komisii, ktoré sme preskúmali v rámci tohto auditu, poskytlo len obmedzené uistenie o neexistencii dvojitého financovania.

⁵⁵ Článok 15 ods. 5 a 6, článok 70 ods. 1, článok 91 ods. 2, články 96 a 97 a článok 98 ods. 1 NSU.

⁵⁶ Osobitná správa 07/2023, body 29 – 30.

Audity Komisie sa týkajú rizika dvojitého financovania len do určitej miery

88 Audity Komisie zamerané na fondy politiky súdržnosti a NPE sa zaoberajú dvojitým financovaním v prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti rovnako ako v prípade akéhokoľvek iného programu financovania EÚ založeného na nákladoch, bez ohľadu na vyššie riziko vyplývajúce z podobných oblastí politiky a odlišných modelov vykonávania. Riziko, že tie isté výstupy alebo výsledky sa budú vykazovať, a teda financovať, dvakrát, sa nezohľadňuje.

89 V prípade programov politiky súdržnosti nepatrí dvojité financovanie medzi rizikové faktory pri posudzovaní kontrolných systémov. Komisia sa opiera najmä o činnosť orgánov auditu, ktorých spoľahlivosť je ale obmedzená, ako sme opakovane zistili⁵⁷. Konkrétne niektoré orgány auditu systematicky nepotvrdzujú vlastné vyhlásenia poskytované prijímateľmi⁵⁸. Vlastné kontroly vykonáva Komisia len vtedy, ak kontroly orgánu auditu nie sú uspokojivé alebo ak zistí konkrétne riziká. V takýchto prípadoch môže porovnať údaje o projekte s inými databázami s cieľom identifikovať podobné projekty a nahliadnuť do účtovných záznamov prijímateľov. Komisia overuje údaje o výkonnosti len v prípade ukončených projektov skontrolovaných orgánmi auditu. Zatiaľ nevykonala žiadne tematické audity systémov členských štátov na kontrolu dvojitého financovania.

90 V prípade NPE Komisia považuje riziko dvojitého financovania za nízke a nepoužíva ho ako kritérium na výber vzorky. Audit konkrétnych nákladových položiek sa zvyčajne nedoplňuje krížovými kontrolami s externými databázami.

91 Komisia si je vedomá skutočnosti, že dvojité financovanie je rizikom z hľadiska správneho finančného riadenia v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti⁵⁹ a zaoberá sa ním najmä prostredníctvom systémových auditov ochrany finančných záujmov EÚ. V týchto auditoch sa skúma koncepcia a nastavenie kontrolných systémov v koordinačných a vykonávacích orgánoch a sú zamerané na vymedzenie hraníc medzi Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti a inými programami financovania EÚ, koordináciu medzi orgánmi a ich opatrenia na zabránenie dvojitému financovaniu. Systémové audity sú doplnené o *ex post* audity míľnikov a cieľov a audity zhody

⁵⁷ Výročná správa za rok 2022, body 6.44 – 6.53. Výročná správa za rok 2023, body 6.45 – 6.56.

⁵⁸ Preskúmanie 03/2024: Prehľad rámca uistenia a hlavných faktorov prispievajúcich k chybám vo výdavkoch na súdržnosť v období 2014 – 2020, bod 61.

⁵⁹ GR ECFIN: *Audit strategy for the RRF*, s. 12 – 13.

týkajúce sa práce audítorských orgánov. Celkovo sme preskúmali 14 auditov, ktoré vykonala Komisia, a v ôsmich z nich sme našli dôkazy o krížovej kontrole projektových databáz s cieľom odhaliť prípady dvojitého financovania.

Komisia do konca našej práce v teréne nezistila žiadne prípady dvojitého financovania ani neuplatnila zníženie podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti pre systémové nedostatky

92 Po skončení našej audítorskej práce v teréne v máji 2024 Komisia identifikovala dva potenciálne prípady dvojitého financovania v jednom členskom štáte. Tento obmedzený počet doteraz zistených prípadov môže naznačovať, že dostupné nástroje nie sú dostatočne účinné na odhalenie dvojitého financovania.

93 V prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti má Komisia právo – ale nie povinnosť – znížiť a vymáhať od príslušného členského štátu tzv. sumu, ktorej sa dvojité financovanie týka, ak tento členský štát nevykoná opravu sám⁶⁰. Komisia vo svojich najnovších usmerneniach (júl 2024) objasnila, že ide o sumu zákazky (zákaziek) alebo udelenia (udelení), pri ktorých došlo k dvojitému financovaniu. Okrem toho do konca roka 2023 Komisia pri auditoch zistila nedostatky v kontrolných systémoch viacerých členských štátov v súvislosti s dvojitým financovaním, ale neuložila žiadne paušálne zníženie podpory z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti⁶¹.

⁶⁰ Článok 22 ods. 5 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Článok 4 ods. 2 a článok 19 ods. 2 písm. a) dohody o financovaní.

⁶¹ Článok 22 ods. 5 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Článok 11 ods. 1 a článok 19 ods. 1 písm. b) dohody o financovaní.

Komisia zakladá svoje uistenie o neexistencii dvojitého financovania na obmedzených dôkazoch

94 V prípade politiky súdržnosti Komisia poskytuje uistenie o neexistencii dvojitého financovania prostredníctvom svojho vyhlásenia o zákonnosti a správnosti výdavkov. Toto uistenie vyjadrené vyčíslenou mierou chybovosti získava najmä z výsledkov auditov členských štátov. Okrem toho Komisia zhromažďuje zistenia auditu spoľahlivosti informácií o výkonnosti od orgánov auditu a vlastných auditov zhody a zahŕňa ich do svojich výročných správ o činnosti⁶². Vo svojom vyhlásení o vierohodnosti však nezahŕňa informácie o výkonnosti⁶³.

95 V prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti Komisia poskytuje uistenie o zákonnosti a správnosti platieb na základe kvalitatívneho posúdenia výsledkov kontrol bez toho, aby vyčísľovala ich finančný vplyv⁶⁴. Jej uistenie o zákonnosti a správnosti platieb sa nevzťahuje na dvojité financovanie, keďže podmienkou platby je uspokojivé splnenie míľnikov a cieľov⁶⁵. Namiesto toho Komisia poskytuje uistenie o dvojitom financovaní, a to prostredníctvom záverov o správnom finančnom riadení a ochrane finančných záujmov EÚ⁶⁶.

96 Komisia získava uistenie o ochrane finančných záujmov EÚ najmä od členských štátov⁶⁷ a dopĺňa ho vlastnou audítorskou činnosťou. V minulosti sme informovali, že existuje len obmedzené množstvo overených informácií o dodržiavaní pravidiel EÚ a vnútroštátnych pravidiel pri investičných projektoch financovaných z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, čo má vplyv na záruky, ktoré môže Komisia poskytnúť, a vedie to k nedostatkom v oblasti zodpovednosti na úrovni EÚ⁶⁸. V rámci prebiehajúceho auditu v súčasnosti skúmame opatrenia prijaté Komisiou v tejto oblasti

⁶² Výročná správa o činnosti GR REGIO za rok 2023, s. 14. Výročná správa o činnosti GR EMPL za rok 2023, s. 47.

⁶³ Výročná správa za rok 2013, body 10.29 a 10.61. Výročná správa za rok 2016, body 3.44 – 3.45. Správa o výkonnosti rozpočtu EÚ za rok 2019, body 1.13 – 1.23.

⁶⁴ Výročná správa o činnosti GR ECFIN za rok 2023, s. 83.

⁶⁵ Výročná správa za rok 2022, bod 11.11.

⁶⁶ Článok 22 ods. 5 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Výročná správa o činnosti GR ECFIN za rok 2023, s. 86. Prílohy k výročnej správe o činnosti GR ECFIN za rok 2023, s. 154.

⁶⁷ Článok 22 ods. 2 písm. c) nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Dohoda o financovaní, článok 4 ods. 2 a článok 11 ods. 4.

⁶⁸ Osobitná správa 07/2023, body IV, 32 – 36 a 93.

a systémy kontroly členských štátov na zabezpečenie súladu s pravidlami EÚ a vnútroštátnymi pravidlami⁶⁹. V súvislosti s dvojitým financovaním sme zistili, že niektoré členské štáty vykonávajú obmedzené audítorské činnosti a nie všetky členské štáty poskytujú primerané uistenie o neexistencii dvojitého financovania (body 78 – 82 a 87). Okrem toho sa Komisia pri svojich vlastných auditoch zameriava na koncepciu a nastavenie kontrolných systémov členských štátov zameraných na dvojité financovanie. Pri niektorých z nich vykonala aj krížové kontroly medzi databázami projektov (bod 91).

97 Okrem toho Komisia v prípade výdavkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a z fondov politiky súdržnosti neposkytuje uistenie, že nedochádza k dvojitému financovaniu, ktoré by mohlo vyplývať z toho, že tie isté výstupy alebo výsledky sa vykazujú, a teda financujú dvakrát.

98 Domnievame sa, že uistenie, ktoré môže Komisia poskytnúť v súvislosti s neexistenciou dvojitého financovania rôznych nástrojov financovania, na ktoré sa vzťahuje tento audit, je obmedzené, a Komisia nie je v tomto smere dostatočne transparentná. Toto uistenie napríklad nepodmieňuje ochranou dobrej povesti.

⁶⁹ Výročná správa za rok 2023, bod 11.15.

Závery a odporúčania

99 Väčšina finančných prostriedkov EÚ sa tradične poskytuje prostredníctvom grantov, ktorými sa uhrádzajú skutočne vynaložené náklady. Od roku 2018 nariadenie o rozpočtových pravidlách umožňuje vyplácať finančné prostriedky EÚ bez akejkoľvek väzby na náklady prostredníctvom modelu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi (tzv. FNLTC). Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je prvým prípadom, keď sa tento model používa na úhrady platieb členskými štátmi vo veľkom rozsahu.

100 Z nášho auditu celkovo vyplýva, že zavedením nástrojov založených na financovaní, ktoré nie je spojené s nákladmi, sa riziko dvojitého financovania zvýšilo a je vždy väčšie, keď sa podobné opatrenia a činnosti môžu v rovnakom časovom rámci financovať z rôznych programov financovania EÚ s rôznymi modelmi vykonávania, pravidlami a rámcami riadenia a zodpovednosti. V súčasnosti je toto riziko ešte o to vyššie, že je k dispozícii nebyvalé množstvo finančných prostriedkov EÚ.

101 Dospeli sme k záveru, že systémy vytvorené a zavedené Komisiou a členskými štátmi zatiaľ nie sú dostatočné, aby sa primerane zmiernilo zvýšené riziko dvojitého financovania z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, z fondov politiky súdržnosti alebo Nástroja na prepájanie Európy. Cieľom Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti bolo dosahovať výsledky efektívne a zjednodušiť finančné riadenie. Ak však členské štáty použijú v prípade nástrojov využívajúcich financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi, kontroly založené na nákladoch, ako to odporučila aj Komisia, nemožno očakávať, že sa v porovnaní s tradičnými nástrojmi založenými na nákladoch zníži administratívne zaťaženie alebo náklady na kontrolu. V minulosti sme už zdôraznili, že zjednodušenie nesmie byť na úkor zodpovednosti. Komisia doteraz dostatočne neobjasnila, ako navrhnuť kontrolné systémy, ktoré by zohľadňovali model financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi, používaný v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, a zároveň poskytovali primeranú istotu, že na úrovni členských štátov ani konečných príjemcov nedochádza k dvojitému financovaniu.

102 Zaznamenali sme niekoľko postupov, ktoré členskými štátmi pomohli zmierniť riziko dvojitého financovania, a to najmä riadne vymedzenie hraníc a centralizovanejšie IT systémy. Na druhej strane, ak sa kontrolné prostredie opiera najmä o vlastné vyhlásenia subjektov a ak vnútroštátne a regionálne orgány v roztrieštenom prostredí vykonávajú programy a využívajú nástroje financovania s prekrývajúcimi sa oblasťami politiky, ale bez interoperabilných informačných systémov, dvojité financovanie sa dá len ťažko odhaliť.

103 Tradičné vymedzenie dvojitého financovania podľa nariadenia o rozpočtových pravidlách, ktoré je založené na kontrole nákladov a uplatňuje sa aj v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti, nezohľadňuje novú realitu modelu financovania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré nie je spojené s nákladmi. Komisia doposiaľ dostatočne neobjasnila vymedzenie dvojitého financovania v kontexte financovania Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktoré nie je spojené s nákladmi, najmä riziko, že tie isté výstupy/výsledky budú vykázané, a teda financované dvakrát, a aké druhy nákladov by sa mali zohľadniť, ani dôsledky pre kontrolné systémy členských štátov. Okrem toho Komisia a členské štáty uplatňovali v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti aj opatrenia s nulovými nákladmi, ktoré sa v nariadení o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti výslovne nespomínajú a ktoré nepodliehajú overovaniu, čím sa zvýšilo riziko dvojitého financovania (body 26 – 35).

Odporúčanie 1 – Prispôbiť vymedzenie dvojitého financovania špecifikám modelu financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi

Komisia by mala objasniť vymedzenie dvojitého financovania tak, aby sa v ňom zohľadňovali náklady aj výkonnostný rozmer, keď sa v rámci programov alebo nástrojov financovania EÚ uvoľňujú finančné prostriedky prostredníctvom modelov financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi:

- a) v usmernení;
- b) vo svojom ďalšom návrhu revízie nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Cieľový dátum vykonania: a) do konca roka 2024, b) pri navrhovaní ďalšej revízie nariadenia o rozpočtových pravidlách.

Odporúčanie 2 – Posilniť kontroly opatrení s nulovými nákladmi

Komisia by mala:

- a) z hľadiska vymedzenia a kontroly pristupovať k tzv. opatreniam s nulovými nákladmi rovnako ako k akýmkoľvek iným opatreniam, najmä ak môžu zahŕňať investičné náklady;
- b) v rámci potenciálnych budúcich programov alebo nástrojov EÚ založených na financovaní, ktoré nie je spojené s nákladmi, už neakceptovať opatrenia s nulovými nákladmi, ak sú s nimi spojené investície alebo priame náklady; v prípade reforiem, s ktorými nie sú spojené žiadne investície alebo priame náklady, zvážiť iné alternatívy, ako napríklad podmienky umožňujúce ich realizáciu, pričom sa zohľadní zvýšené riziko dvojitého financovania opatrení s nulovými nákladmi.

Cieľový dátum vykonania: a) v prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti do konca roka 2024, b) pri prípadnom programovaní a vykonávaní budúcich programov alebo nástrojov EÚ založených na financovaní, ktoré nie je spojené s nákladmi.

104 Komisia aj členské štáty prijali opatrenia na zabránenie dvojitému financovaniu, ktoré však samy osebe nemôžu byť dostatočné na odstránenie dvojitého financovania. Usmernenie Komisie k dvojitému financovaniu usmerňuje členské štáty ku kontrolám založeným na nákladoch. Bolo však vydané neskoro a nešpecifikuje minimálne požiadavky na kontrolu (body 37 – 43).

105 Posúdenie doplnkovosti opatrení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti Komisiou sa ukázalo ako zložité, pretože programy politiky súdržnosti na obdobie 2021 – 2027 ešte neboli dokončené a podrobné informácie často neboli k dispozícii. Opatrenia s nulovými nákladmi boli vylúčené z posúdenia doplnkovosti v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a identifikovali sme opatrenia s nulovými nákladmi, ktorými sa riešili už zavedené požiadavky na prístup k financovaniu súdržnosti. Na úrovni členských štátov nebolo rozlíšenie medzi jednotlivými programami financovania EÚ stanovené s rovnakou mierou podrobnosti. V praxi viaceré členské štáty predchádzajú dvojitému financovaniu tým, že sa vyhýbajú kombinácii programov financovania EÚ (body 44 – 54).

106 Koordinácia na úrovni Komisie a členských štátov nadobudla po zavedení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti väčší význam z dôvodu rozdelenia zodpovednosti medzi množstvo aktérov a vplyvom toku údajov a informácií potrebných na predchádzanie dvojitému financovaniu a jeho odhaľovanie. Obzvlášť náročná je spolupráca a výmena informácií v členských štátoch obzvlášť náročná, ak sa orgány zodpovedné za národné opatrenia z plánu obnovy a odolnosti líšia od orgánov zodpovedných za regionálne programy politiky súdržnosti (body 55 – 59).

Odporúčanie 3 – Objasniť a sprísniť požiadavky na kontrolu dvojitého financovania v rámci programov a nástrojov financovania využívajúcich model financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi

Komisia by mala poskytnúť členským štátom konkrétne usmernenia týkajúce sa minimálnych požiadaviek na kontrolu s cieľom zabezpečiť, aby nedochádzalo k dvojitému financovaniu z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a akýchkoľvek iných programov a nástrojov financovania využívajúcich financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi. To by malo zahŕňať kontroly skutočne vynaložených nákladov na úrovni prijímateľov alebo konečných príjemcov.

Cieľový dátum vykonania: do konca roka 2024.

Odporúčanie 4 – Posilniť koordináciu medzi programami a nástrojmi financovania

Komisia by mala:

- a) posilniť koordináciu a šíriť osvedčené postupy v oblasti vymedzenia hraníc medzi rôznymi programami a nástrojmi financovania v členských štátoch s cieľom zabrániť dvojitému financovaniu;
- b) zabezpečiť, aby všetky orgány EÚ, vnútroštátne a regionálne orgány zapojené do kontrolného a audítorského reťazca v danom členskom štáte mali prístup k úplným informáciám o príjemcoch finančných prostriedkov EÚ a ich projektoch, aby mohli odhaliť dvojité financovanie;
- c) zabezpečiť, aby jej vlastné útvary mali prístup k rovnakým údajom.

Cieľový dátum vykonania: polovica roku 2025

107 Členské štáty, ktoré sú zahrnuté do tohto auditu, majú zavedené overovanie dvojitého financovania zo strany riadiacich orgánov podľa skutočne vynaložených nákladov. Vo veľkej miere sa opierajú o vlastné vyhlásenia subjektov a krížové kontroly v databázach projektov vykonávajú len v obmedzenom rozsahu. Ak však členské štáty vykonávali krížové kontroly, odhalili projekty s rizikom dvojitého financovania po predložení príslušnej žiadosti o platbu Komisii. Zaznamenali sme aj jeden prípad, keď hrozilo, že projekty budú vykázané, a teda financované, dvakrát (body 61 – 68).

108 Súčasné usporiadanie spôsobuje, že odhaľovanie dvojitého financovania je zložitá úloha, ktorá si vyžaduje manuálne overovanie náročné na zdroje, prístup k množstvu databáz projektov na vnútroštátnej, regionálnej a európskej úrovni a koordináciu medzi orgánmi na rôznych administratívnych úrovniach. Stav kontrolného prostredia komplikuje najmä roztrieštenosť IT prostredia bez interoperability medzi systémami, ktorá by umožnila automatizované krížové kontroly, ako aj obmedzeného využívania systému Arachne alebo iných nástrojov na vyhľadávanie údajov, obmedzených prístupových práv a náročnej výmeny a porovnávanie údajov (body 69 – 77).

109 Žiadny z členských štátov, na ktoré sa vzťahuje tento audit, nezmenil svoj prístup k auditu dvojitého financovania na úrovni konečného príjemcu po zavedení Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a ich audítorská činnosť pozostáva najmä z manuálnych krížových kontrol s inými databázami projektov. V niektorých prípadoch vykonali len obmedzený rozsah audítorskej činnosti, a preto mali obmedzené podklady na poskytnutie uistenia o neexistencii dvojitého financovania. Okrem toho nie je pokryté riziko, že tie isté výstupy alebo výsledky sa môžu vykazovať, a teda financovať dvakrát (body 78 – 82).

Odporúčanie 5 – Vytvoriť a používať integrované a interoperabilné informačné systémy a nástroje na získavanie údajov o všetkých programoch a nástrojoch financovania

S cieľom identifikovať prípady dvojitého financovania by Komisia mala:

- a) podporiť a motivovať členské štáty, aby na vnútroštátnej úrovni zaviedli a systematicky používali integrované a interoperabilné informačné systémy pre všetky programy a nástroje financovania;
- b) prepojiť systém Arachne s ostatnými databázami Komisie obsahujúcimi projekty financovaných EÚ a ich prijímateľov s cieľom zvýšiť jeho potenciál.

Tieto IT nástroje by mali byť ľahko dostupné všetkým relevantným stranám v kontrolnom a audítorskom reťazci.

Termín: a) do polovice roka 2025 alebo pri navrhovaní právneho rámca na obdobie po roku 2027 a b) do konca roka 2025.

110 V máji 2024, po ukončení našej audítorskej práce v teréne, Komisia identifikovala dva potenciálne prípady dvojitého financovania v jednom členskom štáte. Komisia doposiaľ neuložila žiadne paušálne opravy nedostatkov systému zistených pri auditoch. Uistenie, ktoré môže Komisia poskytnúť v súvislosti s neexistenciou dvojitého financovania v prípade nástrojov financovania, na ktoré sa vzťahuje tento audit, je obmedzené. Komisia dostatočne transparentne nekomunikuje, že je založené na obmedzených dôkazoch. Okrem uistenia získaného od členských štátov na základe ich obmedzenej kontrolnej činnosti Komisia čerpá uistenie zo svojich vlastných auditov, ktoré sa v prípade Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti doteraz zameriavali na koncepciu systémov členských štátov na kontrolu dvojitého financovania len s niektorými krížovými kontrolami projektov a príjemcov (body 84 – 98).

Odporúčanie 6 – Lepšie podložiť uistenie o neexistencii dvojitého financovania pri používaní financovania, ktoré nie je spojené s nákladmi

Komisia by mala posilniť uistenie, že nedochádza k dvojitému financovaniu, ktoré získava na základe vlastnej audítorskej činnosti a kontrolných systémov členských štátov, a to tak, že do svojich auditov využívania modelu vykonávania, ktoré nie je spojené s nákladmi, zahrnie obidva rozmery – náklady a výstupy/výsledky.

Termín: do apríla/mája 2025 pri príprave ďalšieho vyhlásenia o vierohodnosti.

Túto správu prijal Dvor audítorov v Luxemburgu na svojom zasadnutí dňa 26. septembra 2024.

Za Dvor audítorov

Tony Murphy
predseda

Prílohy

Príloha I – Právne ustanovenia o dvojitom financovaní

Právne predpisy	Ustanovenie
Článok 188 a článok 191 ods. 3 nariadenia o rozpočtových pravidlách	<p>Článok 188</p> <p>„Na granty sa vzťahuje zásada:</p> <p>[...]</p> <p>nekumulácie a neexistencie dvojitého financovania;</p> <p>[...]”</p> <p>Článok 191 ods. 3</p> <p>„Tie isté náklady sa z rozpočtu nemôžu za žiadnych okolností financovať dvakrát.“</p>
Článok 63 ods. 9 NSU	<p>„Na operáciu možno poskytnúť podporu z jedného alebo viacerých fondov alebo z jedného alebo viacerých programov a z iných nástrojov Únie. V takýchto prípadoch sa výdavky deklarovane v žiadosti o platbu z jedného z fondov nedeclarujú v prípade žiadnej z týchto možností:</p> <p>a) podpora z iného fondu alebo nástroja Únie;</p> <p>b) podpora z toho istého fondu v rámci iného programu.</p>
Článok 9 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti	<p>„Podpora v rámci mechanizmu dopĺňa podporu poskytovanú v rámci iných programov a nástrojov Únie. Reformy a investičné projekty môžu získať podporu z iných programov a nástrojov Únie za predpokladu, že takáto podpora nepokrýva rovnaké náklady“.</p>
Článok 19 ods. 1 nariadenia o CEF	<p>„Na akciu, na ktorú sa poskytol príspevok v rámci NPE, možno získať príspevok aj z iného programu Únie [...], ak sa tieto príspevky nevzťahujú na tie isté náklady“.</p>

Príloha II – Štruktúra riadenia a kontroly fondov politiky súdržnosti, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a NPE v členských štátoch a v Komisii

Na národnej a regionálnej úrovni v členských štátoch	
Fondy politiky súdržnosti	<p>V členských štátoch sa na programovaní, vykonávaní, monitorovaní a audite politiky súdržnosti podieľajú stovky národných a regionálnych orgánov.</p> <p>Riadiace orgány na centrálnej alebo regionálnej úrovni sú zodpovedné za výber projektov a overovanie zo strany riadiaceho orgánu. Poskytujú vyhlásenia riadiaceho subjektu, ktorými potvrdzujú, že vykázané výdavky sú zákonné a správne vrátane dodržiavania zásady zákazu dvojitého financovania, a poskytujú informácie o výsledkoch projektov.</p> <p>Orgány auditu vydávajú audítorské stanoviská k účinnému fungovaniu systémov riadenia a kontroly jednotlivých programov a k zákonnosti a správnosti výdavkov vykázaných Komisiou.</p>
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti	<p>Každý členský štát poverí vedúce ministerstvo celkovou zodpovednosťou za svoj plán obnovy a odolnosti. Toto ministerstvo slúži pre Komisiu ako koordinátor a jednotné kontaktné miesto.</p> <p>Vykonávaním projektov v rámci konkrétnej zložky a opatrenia plánu obnovy a odolnosti na plnenie mílnikov a cieľov, ako aj zabezpečením fungovania kontrolného systému vrátane zabránenia dvojitému financovaniu môžu byť poverené aj iné ministerstvá alebo orgány.</p> <p>Spolu s každou žiadosťou o platbu Komisii musí koordinátor predložiť vyhlásenie riadiaceho subjektu, v ktorom potvrdí, že kontrolné systémy členského štátu poskytujú potrebnú istotu, že finančné prostriedky sa spravujú v súlade so všetkými platnými pravidlami vrátane toho, že nedochádza k dvojitému financovaniu, a že audítorský orgán predloží súhrn vykonaných vnútroštátnych auditov a celkovú mieru uistenia.</p>
NPE	<p>Príslušný členský štát musí odsúhlasiť všetky žiadosti o projekty, ktoré predkladatelia projektov predložia v rámci výziev vyhlásených Komisiou. Rozhodnutie o výbere formálne prijíma Komisia po tom, ako výbor zložený zo zástupcov všetkých členských štátov predloží svoje stanovisko k výberu projektov, ktoré sa majú financovať z NPE.</p>

Na úrovni Komisie	
Fondy politiky súdržnosti	<p>Komisia vykonáva politiku súdržnosti prostredníctvom Generálneho riaditeľstva pre regionálnu a mestskú politiku (GR REGIO) a Generálneho riaditeľstva pre zamestnanosť, sociálne záležitosti a začlenenie (GR EMPL). Ich spoločné riaditeľstvo pre audit vykonáva audity zhody a systémové audity vrátane auditu rizika dvojitého financovania.</p>
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti	<p>Za Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je zodpovedné Generálne riaditeľstvo pre hospodárske a finančné záležitosti (GR ECFIN) a pracovná skupina pre obnovu a odolnosť pri Generálnom sekretariáte (RECOVER).</p> <p>Komisia posúdila, či sa očakáva, že kontrolné systémy opísané v pláne obnovy a odolnosti pomôžu účinne zamedziť dvojité financovanie a či odhadované náklady na opatrenia ešte neboli pokryté z iných finančných prostriedkov EÚ. Vykonáva systémové audity ochrany finančných záujmov EÚ a audity míľnikov a cieľov.</p>
NPE	<p>Komisia implementuje NPE prostredníctvom Generálneho riaditeľstva pre mobilitu a dopravu (GR MOVE), Generálneho riaditeľstva pre energetiku (GR ENER) a Generálneho riaditeľstva pre komunikačné siete, obsah a technológie (GR CNECT), ako aj prostredníctvom Európskej výkonnej agentúry pre klímu, infraštruktúru a životné prostredie (CINEA) a Európskej výkonnej agentúry pre zdravie a digitalizáciu (HADEA).</p> <p>Agentúra CINEA zohľadňuje riziko dvojitého financovania <i>ex ante</i> počas hodnotenia projektových žiadostí a pred uskutočnením platieb prijímateľom, ako aj <i>ex post</i> pri auditoch zákonnosti a správnosti výdavkov na projekty.</p>

Príloha III – Prístup členských štátov a Komisie k náprave dvojitého financovania fondov politiky súdržnosti, Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a NPE

Na úrovni členských štátov	
Fondy politiky súdržnosti	Ak riadiaci orgán zistí prípad dvojitého financovania, neoprávnene vyplatená suma by sa mala od prijímateľa získať späť ⁷⁰ . Ak prípad zistí len orgán auditu, spätné získanie prostriedkov by malo byť spojené s finančnou opravou ⁷¹ .
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti	Ak členský štát zistí prípad dvojitého financovania v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, vykonávací orgán by mal vymáhať sumu neoprávnene vyplatenú konečnému príjemcovi a oznámiť tento prípad Komisii vo svojom vyhlásení riadiaceho subjektu ⁷² .
NPE	Členské štáty sa nezapájajú do riešenia prípadov dvojitého financovania.

Na úrovni Komisie	
Fondy politiky súdržnosti	V prípadoch dvojitého financovania môže Komisia uplatniť pozastavenie platieb, alebo ak členský štát neprijme nápravné opatrenia, mala by uplatniť finančnú opravu vo výške neoprávnených výdavkov. V prípade závažných nedostatkov v systémoch riadenia a kontroly členských štátov by mala takisto uplatňovať paušálne opravy vo výške 5 %, 10 %, 25 % alebo 100 % príslušných výdavkov ⁷³ .

⁷⁰ Článok 69 ods. 2 a článok 74 ods. 1 NSU.

⁷¹ Článok 69 ods. 2, článok 77 ods. 3, článok 103 a príloha XX k NSU.

⁷² Článok 22 nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti. Článok 4 ods. 2. článok 11 ods. 1 a 2 a príloha I dohody o financovaní.

⁷³ Články 97 a 104 NSU.

Na úrovni Komisie	
Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti	<p>Každý prípad dvojitého financovania je závažným porušením záväzku uvedeného v dohode o financovaní, za ktorý by sa mal grant z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti znížiť o tzv. dotknutú sumu⁷⁴.</p> <p>V prípade nedostatkov v kontrolných systémoch členských štátov vrátane nedostatkov v kontrolách dvojitého financovania môže Komisia uplatniť paušálne zníženie grantov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti o 5 %, 10 %, 25 % alebo 100 % v závislosti od závažnosti nedostatku⁷⁵.</p>
NPE	Komisia vymáha neoprávnené výdavky vzniknuté vplyvom dvojitého financovania priamo od prijímateľov ⁷⁶ .

⁷⁴ Článok 4 ods. 2 a článok 19 ods. 2 písm. a) dohody o financovaní.

⁷⁵ Článok 4 ods. 2 a článok 19 ods. 2 písm. b) dohody o financovaní.

⁷⁶ Odôvodnenia 51 a 57 a článok 13 [nariadenia o NPE](#).

Príloha IV – Príslušné publikácie EDA

Výročné správy	
Výročná správa za rok 2013	Kapitola 10
Výročná správa za rok 2016	Kapitola 3
Správa o výkonnosti rozpočtu EÚ – stav na konci roka 2019	
Výročná správa za rok 2022	Kapitoly 6 a 11
Výročná správa za rok 2023	Kapitoly 6 a 11
Osobitné správy	
Osobitná správa 24/2021	Financovanie založené na výkonnosti v rámci politiky súdržnosti – Cenné ambície, ale v období 2014 – 2020 pretrvávali prekážky
Osobitná správa 21/2022	Posúdenie národných plánov obnovy a odolnosti Komisiou – Celkovo primerané, ale riziká pri vykonávaní pretrvávajú
Osobitná správa 07/2023	Koncepcia systému Komisie na kontrolu Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – Napriek rozsiahlej plánovanej činnosti pretrvávajú v novom modeli vykonávania nedostatky v oblasti uistenia a vyvodzovania zodpovednosti
Osobitná správa 26/2023	Rámec monitorovania výkonnosti pre Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti – Meria napredovanie implementácie, na zachytenie výkonnosti však nestačí
Osobitná správa 13/2024	Čerpanie finančných prostriedkov z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – Postupuje sa s oneskorením a naďalej je ohrozené dokončenie opatrení, a tým aj plnenie cieľov mechanizmu.
Osobitná správa 14/2024	Zelená transformácia – Nejasný príspevok z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti
Preskúmania	
Preskúmanie 05/2018	Zjednodušenie plnenia politiky súdržnosti po roku 2020 (Informačný dokument)
Preskúmanie 08/2019	Zameranie na výkonnosť v politike súdržnosti (Informačný dokument)

Preskúmanie 01/2023	Financovanie EÚ prostredníctvom politiky súdržnosti a Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti – Porovnávací analýza
Preskúmanie 03/2024	Prehľad rámca uistenia a hlavných faktorov prispievajúcich k chybám vo výdavkoch na súdržnosť v období 2014 – 2020
Stanoviská	
Stanovisko 01/2017	Stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie
Stanovisko 06/2018	Stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl a migráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj pre riadenie hraníc a víza
Stanovisko 06/2020	Stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti
Stanovisko 04/2022	Stanovisko k návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitoly REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/1060, nariadenie (EÚ) 2021/2115, smernica 2003/87/ES a rozhodnutie (EÚ) 2015/1814

Skratky

EFRR: Európsky fond regionálneho rozvoja

ESF: Európsky sociálny fond

FNLTC: financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi

KF: Kohézny fond

NPE: Nástroj na prepájanie Európy

NSU: nariadenie o spoločných ustanoveniach

OP: operačný program

POO: plán obnovy a odolnosti

RRF: Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti

Slovník

Doplnkovosť: zásada, podľa ktorej musia finančné prostriedky EÚ, poskytované hlavne prostredníctvom fondov politiky súdržnosti, dopĺňať opakované štátne výdavky, a nie ich nahrádzať; alebo, v kontexte Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, horizontálna zásada, že na reformy a investície Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti možno využívať aj iné finančné prostriedky EÚ za predpokladu, že sa z nich nepokrývajú rovnaké náklady ako z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Arachne: nástroj na hĺbkovú analýzu údajov a bodovanie rizík, ktorý vyvinula Komisia na podporu riadiacich orgánov pri správe a riadení EŠIF.

Orgán auditu: nezávislý vnútroštátny subjekt zodpovedný za audit systémov a operácií výdavkového programu EÚ.

Politika súdržnosti: politika EÚ, ktorej cieľom je zmenšiť hospodársku a sociálnu nerovnosť medzi regiónmi a členskými štátmi podporou tvorby pracovných miest, konkurencieschopnosti podnikov, hospodárskeho rastu, udržateľného rozvoja a cezhraničnej a medziregionálnej spolupráce.

Fondy politiky súdržnosti: fondy EÚ na podporu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti v EÚ. V období 2014 – 2020: Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), Európsky sociálny fond plus (ESF+) a Kohézny fond. V období 2021 – 2027: Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond plus, Kohézny fond a Fond na spravodlivú transformáciu. Táto audítorská správa sa netýka Fondu na spravodlivú transformáciu.

Nariadenie o spoločných ustanoveniach: nariadenie stanovujúce pravidlá, ktoré sa vzťahuje na osem fondov EÚ vrátane štyroch fondov politiky súdržnosti. Súčasné nariadenie sa týka obdobia 2021 – 2027.

Náhrada výdavkov: úhrada skutočne vynaložených oprávnených nákladov, ktoré vznikli prijímateľovi, doložených podpornými dokumentmi.

Priame riadenie: riadenie fondu alebo programu EÚ len Komisiou, na rozdiel od zdieľaného riadenia.

Cieľ: kvantitatívne meranie pokroku členského štátu na ceste k dokončeniu konkrétnej reformy alebo investície v jeho pláne podpory obnovy a odolnosti.

Financovanie, ktoré nie je spojené s nákladmi: model poskytovania finančných prostriedkov založený na splnení právnych podmienok alebo dosiahnutí výsledkov, a nie na skutočných výdavkoch.

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti: mechanizmus finančnej podpory EÚ na zmiernenie hospodárskeho a sociálneho vplyvu pandémie COVID-19 a stimuláciu obnovy a riešenie výziev spojených so zelenou a digitálnou transformáciou.

Míľnik: kvalitatívne meranie pokroku členského štátu pri dokončení reformy alebo investície v jeho pláne podpory obnovy a odolnosti.

Nariadenie o rozpočtových pravidlách: základný súbor pravidiel upravujúcich, ako sa rozpočet EÚ zostavuje a plní, a súvisiace procesy, ako je vnútorná kontrola, vykazovanie, audit a absolutorium.

Opatrenie s nulovými nákladmi: opatrenie v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, pri ktorom členský štát neuvádza odhadované náklady a ktoré sa nezapočítava do odhadovaných celkových nákladov plánu obnovy a odolnosti tohto členského štátu.

Operačný program: základný rámec na vykonávanie projektov súdržnosti financovaných EÚ v stanovenom období, ktorý odráža priority a ciele stanovené v partnerských dohodách medzi Komisiou a jednotlivými členskými štátmi.

Plán obnovy a odolnosti: dokument, v ktorom sa uvádzajú plánované reformy a investície členského štátu v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Riadiaci orgán: vnútroštátny, regionálny alebo miestny (verejný alebo súkromný) orgán, ktorý členský štát poveril riadením programu financovaného z prostriedkov EÚ.

Vyhlásenie riadiaceho subjektu: vyhlásenie priložené k žiadosti členského štátu o platbu, ktoré potvrdzuje, že boli splnené podmienky na získanie finančných prostriedkov, všetky podporné informácie sú úplné a presné a členský štát získal uistenie, že boli dodržané všetky platné pravidlá.

Výkonnosť: vyjadrenie miery, do akej opatrenie, projekt alebo program financovaný EÚ plní svoje ciele a predstavuje najvýhodnejší pomer medzi kvalitou a cenou.

Výsledok: okamžitý účinok projektu alebo programu po jeho dokončení, napríklad lepšia zamestnateľnosť účastníkov školenia alebo lepšia dostupnosť po vybudovaní novej cesty.

Výstup: to, čo sa v rámci projektu vytvorilo alebo dosiahlo, napríklad zorganizované kurzy odbornej prípravy alebo vybudovanie cesty.

Odpovede Komisie

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-22>

Harmonogram

<https://www.eca.europa.eu/sk/publications/sr-2024-22>

Audítorský tím

V osobitných správach EDA sa predkladajú výsledky jeho auditov, ktoré sa týkajú politik a programov EÚ alebo tém riadenia súvisiacich s konkrétnymi rozpočtovými oblasťami. EDA vyberá a navrhuje tieto audítorské úlohy tak, aby mali maximálny vplyv, pričom sa zohľadňujú riziká z hľadiska výkonnosti či zhody, výška súvisiacich príjmov alebo výdavkov, budúci vývoj a politický a verejný záujem.

Tento audit výkonnosti uskutočnila audítorská komora II – Investície na podporu súdržnosti, rastu a začlenenia, ktorej predsedá členka EDA Annemie Turtelboom. Audit viedla členka EDA Annemie Turtelboom, podporu jej poskytol vedúci kabinetu Eric Braucourt a ataše kabinetu Guido Fara, hlavný manažér Friedemann Zippel, vedúca úlohy Cristina Jianu, zástupcovia vedúcej úlohy Marion Boulard a Michele Zagordo, audítori Marcel Bode a Tomáš Krajtl a audítor IT Christos Aspris. Paola Magnanelli, Michael Pyper a Fayçal Reghif poskytli jazykovú podporu. Alexandra Mazilu poskytla grafickú podporu.

Zľava doprava: Paola Magnanelli, Christos Aspris, Friedemann Zippel, Fayçal Reghif, Eric Braucourt, Annemie Turtelboom, Michael Pyper, Michele Zagordo, Guido Fara.

AUTORSKÉ PRÁVA

© Európska únia, 2024

Politika týkajúca sa opakovaného použitia materiálov Európskeho dvora audítorov (EDA) je stanovená v [rozhodnutí EDA 6/2019](#) o politike otvoreného prístupu a opakovanom použití dokumentov.

Pokiaľ sa nestanovuje inak (napr. v osobitnom upozornení o autorských právach), obsah materiálov EDA vo vlastníctve EÚ podlieha licencií [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#). Vo všeobecnosti je preto opakované použitie povolené pod podmienkou, že sa náležite uvedie zdroj a označia prípadné zmeny. Tí, ktorí opakovane používajú obsah EDA, nesmú skresliť pôvodný význam alebo odkaz. EDA nenesie zodpovednosť za žiadne dôsledky opakovaného použitia.

V prípade, že konkrétny materiál zobrazuje alebo opisuje identifikovateľné súkromné osoby, napr. fotografie zamestnancov EDA, alebo ak obsahuje prácu tretej strany, je potrebné získať dodatočné povolenie.

Ak je tento súhlas udelený, ruší a nahrádza sa ním uvedené všeobecné povolenie a jasne sa vymedzí každé prípadné obmedzenie týkajúce sa použitia.

V prípade použitia či šírenia obsahu materiálov, ktoré EÚ nevlastní, je potrebné žiadať povolenie priamo od držiteľov autorských práv.

Politika EDA týkajúca sa opakovaného použitia materiálov sa nevzťahuje na softvér ani dokumenty, ktoré podliehajú právam priemyselného vlastníctva, ako sú patenty, ochranné známky, zapísané dizajny, logá a názvy.

Webové sídla inštitúcií Európskej únie v rámci domény europa.eu obsahujú odkazy na sídla tretích strán. Keďže sú mimo kontroly EDA, odporúčame vám oboznámiť sa s ich politikami ochrany osobných údajov a autorských práv.

Použitie loga EDA

Logo EDA sa nesmie použiť bez predchádzajúceho súhlasu Európskeho dvora audítorov.

HTML	ISBN 978-92-849-3129-3	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/2029145	QJ-01-24-006-SK-Q
PDF	ISBN 978-92-849-3130-9	ISSN 1977-5776	doi:10.2865/8829067	QJ-01-24-006-SK-N

Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti je mechanizmom, z ktorého sa po prvýkrát v značnom rozsahu poskytli finančné prostriedky EÚ bez väzby na skutočné náklady a od ktorého sa očakávala realizácia výsledkov i zjednodušenie riadenia. V tomto audite sme posudzovali systémy Komisie a členských štátov, ktoré majú predchádzať dvojitému financovaniu z Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti na strane jednej a z fondov politiky súdržnosti a Nástroja na prepájanie Európy na strane druhej. Pre ciele politiky súdržnosti je teraz k dispozícii nebývalé množstvo finančných prostriedkov EÚ. V tejto súvislosti sme dospeli k záveru, že využívanie finančných nástrojov založených na financovaní, ktoré nie je spojené s nákladmi, vedie k vyššiemu riziku dvojitého financovania. Zistili sme, že vzhľadom na nedostatky kontrolného prostredia je odhaľovanie dvojitého financovania zložité. Predkladáme odporúčania, ako lepšie chrániť finančné záujmy EÚ.

Osobitná správa EDA podľa článku 287 ods. 4 druhého pododseku ZFEÚ.

EURÓPSKY
DVOR
AUDÍTOROV

Úrad pre vydávanie publikácií
Európskej únie

EURÓPSKY DVOR AUDÍTOROV
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Otázky: eca.europa.eu/sk/contact

Webová stránka: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors